

Analiza samoupravne organiziranosti in družbenoekonomskih odnosov v SOZD

SOZD Hmezad Žalec je nastal s transformacijo DO Hmezad v sestavljeno organizacijo združenega dela v skladu s 386. čl. ZZZ na podlagi sklenjenega samoupravnega sporazuma o združitvi z dne 28. 12. 1978.

Organigram DO Hmezad pred reorganizacijo:

1. TOZD Kmetijstvo Žalec,
2. TOZD Kmetijstvo Šmarje pri Jelšah,
3. TOZD Kmetijstvo Radlje ob Dravi,
4. TOZD Kmetijstvo Ilirska Bistrica,
5. TOZD Sadjarstvo Mirošan — Petrovče,
6. TOZD Vrtnarstvo Celje,
7. TOZD Kooperacija Žalec,
8. TOZD Mesnine Celje,
9. TOZD Mlekarna Celje,
10. TOZD Mešalnica krmil Žalec,
11. TOZD Hmezad-export-import,
12. TOZD Strojna Žalec,
13. TOZD Gostinstvo Celje,
14. TOZD Združena hladilnica Celje,
15. TOZD Notranja trgovina Žalec,
16. Delovna skupnost skupnih služb Žalec.

Za odločitve organizacijskih (institucionalnih) oblik, takšno kot jo imamo sedaj po DO, smo upoštevali obstoječo strukturo dejavnosti in teritorialno zaokroženost na posameznih področjih (občinah), čeprav bi iz funkcionalnega stališča združevanje po branžnem principu v smislu tehnološkega napredka lahko dosegli večje rezultate, če bi istovrstne dejavnosti bile tudi teritorialno bolj koncentrirane. Zato ima teritorialni princip v primarni kmetijski proizvodnji (lastni in zadružni) pa tudi drugih dejavnosti znatno prednost zaradi komplementarnosti medsebojnega dopolnjevanja več različnih dejavnosti v koriščenju mehanizacije, kadrov in skupnih strokovnih služb v DO, kakor tudi v povezanosti z družbenopolitičnimi skupnostmi. Za teritorialni princip organiziranosti novih delovnih organizacij, ki so nastale z reorganizacijo bivših TOZD na več novih, je odločilno vplivala tudi velika teritorialna oddaljenost (Savinjska dolina—šmarsko področje—Ilirska Bistrica—Radlje ob Dravi). Branžno povezanost oz. medsebojno usklajevanje istovrstnih dejavnosti v okviru SOZD pa usklajujemo prek strokovnih služb v SOZD. Razvoj proizvodov, dejavnosti, ki so v medsebojni soodvisnosti v različnih DO, pa pospešujemo in usklajujemo s posebnimi samoupravnimi sporazumi na principu medsebojne soodvisnosti, pa tudi s plani in programi (srednjeročnimi in kratkoročnimi).

(Nadaljevanje na 4. strani)

Devetmesečno poslovanje

Rezultati 9-mesečnega poslovanja so v večini TOZD oziroma DO znatno boljši kot v enakem obdobju lanskega leta. Pri tem pa ne moremo mimo dejstva, da je celotna govedorejska mlečno-mesna proizvodnja v izredno nezavidljivem položaju, saj kljub dejstvu, da tako mleka predvsem pa mesa že močno primanjkuje, se cenovni odnosi v celotni reproverigi ne morejo urediti. To povzroča izgube tako v primarni proizvodnji kot v predelavi. Medtem ko je živinorejska izguba v TOZD primarne kmetijske proizvodnje prikrita oziroma se pokriva iz drugih dejavnosti (hmeljarstva) znotraj TOZD, pa je takšno stanje prišlo do polnega razvoja v DO Celjska mesna industrija, kjer so vse tri TOZD povezane v mesni reproceloti v visoki izgubi.

Razen Celjske mesne industrije so vse ostale DO zaključile poslovanje pozitivno. V okviru teh pa je 7 TOZD v izgubi, ki pa jih v okviru delovnih organizacij pokrivajo druge TOZD.

Predpisi v zvezi z izkazovanjem poslovnih rezultatov so se kot vsako leto tudi letos delno spremenili. Bistvena je sprememba, da se delo za določen čas (pogodbe o delu) ne šteje več med osebne dohodke, ampak med storitve, kar ima za posledico zmanjšanje dohodka, predvsem v kmetijskih TOZD. Po drugi strani pa se zaradi reorganizacije v DO z več TOZD prispevek za delovne skupnosti pokriva iz dohodka. To pomeni, da je ta prikazan dohodek večji in ni direktno primerljiv z enakim obdobjem lanskega leta. Ne glede na to je končni rezultat primerljiv. Prav tako so v glavnem primerljive posamezne postavke.

KOLIČINSKI OBSEG PROIZVODNJE IN STORITEV

S planom začrtan količinski obseg je okrog 8 % večji v primerjavi s preteklim letom. Realizacija 9-mesečnega poslovanja in ocena proizvodnih dosežkov do konca leta kaže, da plana ne bomo v celoti realizirali, bo pa presežena lanskeoletna realizacija.

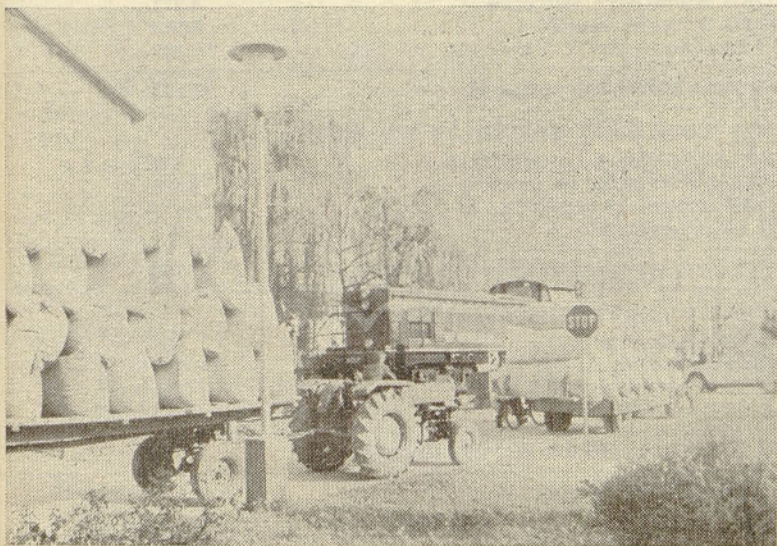
KMETIJSKA PROIZVODNJA

Za primarno kmetijsko proizvodnjo kot celoto lahko ugotovimo, da je to leto dosegla sorazmerno dobre proizvodne rezultate ne glede na to, da je predvsem pozeba na Šmarskem in v Ilirski Bistrici dobesedno uničila proizvodnjo sadja in zmanjšala proizvodnjo grozdja in da je toča uničila okrog 16 % hmelja.

Hmelja smo skupaj proizvedli 2.175 ton ali 95 % plana. Letošnja proizvodnja hmelja je kljub toči za 7 % večja od lanske. Na področjih, kjer ni bilo toče, je bila letošnja hmeljska letina ena najboljših v daljšem preteklem obdobju. Lastna proizvodnja je dosegla sploh rekordne pridelke. Prav tako so proizvajalci v kooperaciji dosegli zelo visoke pridelke hmelja.

Proizvodnja mleka je nekoliko pod lansko obdobjo proizvodnje (indeks 97 %), prav tako po oceni tudi plan ne bo dosežen. Proizvodnja govedi je v povprečju za 19 % večja od lanskega enakega obdobja. Plan proizvodnje govedi je dosežen s 70 % in po oceni tudi letni plan ne bo dosežen.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Dovoz hmelja v Hmezad je v polnem teku in bo kmalu končan

Skupaj zaposlenih ca. 2.600 delavcev in ca. 4.000 kmetov kooperantov.

V letu 1975 se je DO Hmezad vključila v SOZD »Dobrina« Celje. Po izidu ZZZ je bila napravljena temeljita analiza samoupravne organiziranosti in sprejet program za uskladitev samoupravnih splošnih aktov z ZZZ.

Ta analiza je pokazala, da obstajajo pogoji za organiziranje več novih TOZD iz obstoječih. Pri tem sta se postavili vprašanji: ali nove TOZD direktno vezati na obstoječo DO ali jih povezati po branžnem ali teritorialnem principu v nove DO.

Devetmesečno poslovanje

(Nadaljevanje s 1. strani)

Precej slabša je proizvodnja prašičev, kjer ni dosežena lanskoletna 9-mesečna realizacija. Glavni proizvajalec KK Šmarje ima lansko proizvodnjo preseženo za 1 %. Po oceni bo proizvodnja prašičev realizirana le z 68 % plana. Najboljša je situacija pri proizvodnji piščancev, kjer je lanskoletna realizacija presežena za 29 %. Po oceni bo sorazmerno ambiciozno postavljen letni plan proizvodnje piščancev realiziran. Podatki pri proizvodnji piščancev kažejo, da dobro organizirana proizvodnja daje tudi visoke stalne proizvodne dosežke.

V proizvodnji jabolk je DO Sadjarstvo Mirošan dosegla rekordno proizvodnjo 3.300 ton in kar jih s povprečnim pridelkom 250 mc/ha uvršča v sam vrh slovenske sadjarske proizvodnje. Zaradi pozebe je v Šmarju popolnoma izpadla proizvodnja sadja, v Ilirski Bistrici pa je močno zmanjšana.

V Vrtnarstvu je na osnovi vrednostnih pokazateljev zelenjadarstvo nekoliko pod planom, medtem ko je cvetličarstvo v primerjavi z lani povečalo obseg in bo tudi letni plan realiziran.

PREDELAVA KMETIJSKIH PROIZVODOV

Predelavo mesa imamo organizirano v treh klavnih v Celju, Radljah in Ilirski Bistrici. Medtem ko so v Radljah in Ilirski Bistrici klavnice le lokalnega značaja, pa Celjska mesna industrija pokriva širše regijsko področje. V Celjski mesni industriji se je odkup živine povečeval v prvem polletju, medtem ko se je odkup živine bistveno zmanjšal v tretjem trimesečju. Nabava mesa se je zmanjšala za četrtino. Prodaja svežega mesa je za 12 % manjša, predelava mesnih izdelkov je približno na lanskoletni ravni. Ti pokazatelji odražajo zmanjšanje obsega poslovanja, kar je odraz izredno težke situacije v tej dejavnosti in kar se je končno odrazilo tudi na slab končni finančni rezultat.

V predelavi mleka se je odkup zmanjšal za 2 %, enako se je zmanjšala tudi prodaja konzumnega mleka za 2 %. Kljub temu bo po oceni letni plan odkupa realiziran. Od proizvodov se ugodno povečuje prodaja jogurta (za 12 % več kot lani) pa tudi drugih mlečnih izdelkov.

Proizvodnja močnih krmil se je povečala za 22 %, kar je ugodno. Sorazmerno zelo visoko postavljen plan po oceni ne bo realiziran.

Priprava in odprema hmelja je odvisna od proizvodnje. Po oceni bo odkupljenih 87 % planiranih količin. Od tega bo 75 % predstavljal izvoz, četrtina bo prodana na domačem trgu.

STORITVENA DEJAVNOST

V gostinski dejavnosti je Samopostrežna restavracija povečala lanskoletno realizacijo za 6 % in bo po oceni tudi letni plan presežen. V hotelu Prebold je opazno zmanjšanje obrokov in prenočišč za 20 % v primerjavi z lani. Prav tako se je v hotelu zmanjšal celotni promet.

V Strojni so v storitveni dejavnosti dosežene ure za 1 % nad lanskoletno realizacijo, po oceni bo plan presežen za 4 %. V proizvodnji kmetijske mehanizacije je zmanjšanje učinkovitih ur v primerjavi z lani posledica doslednejšega nagrajevanja po delu.

TRGOVSKA DEJAVNOST

S trgovsko dejavnostjo oziroma prodajo trgovskega blaga se ukvarjajo več ali manj vse delovne organizacije. Izključno trgovska je DO Notranja trgovina, ki je povečala promet v primerjavi z enakim obdobjem lani kar za 49 %. Po oceni in dosežkih devetmesečnih rezultatih bo sicer zelo ambiciozno postavljen letni plan prometa prekoračen za 12 %. Dosežena razlika v ceni sicer ne dosega planske, vendar se je v primerjavi z lani precej izboljšala tudi pri KZ Drava, Mlekarni in Hmezadu; zmanjšala se je predvsem pri Kmetijstvu Ilirska Bistrica, KZ Savinjska dolina, Celjski mesni industriji in Mešalnici.

To je le grob prikaz oziroma primerjava pokazateljev količinske proizvodnje, ki se jasno odražajo na finančne rezultate poslovanja.

DELOVNI ČAS IN OSEBNI DOHODKI

Osebnih dohodek delavca se določa na podlagi rezultatov njegovega dela in njegovega osebnega doprinosa, ki je s svojim tekočim delom, upravljanjem in uporabo družbenih sredstev, kot s svojim in družbenim minulim delom prispeval k povečanju dohodka temeljne organizacije.

DELOVNI ČAS IN OSEBNI DOHODKI

Osebnih dohodek delavca se določa na podlagi rezultatov njegovega dela in njegovega osebnega doprinosa, ki je s svojim tekočim delom, upravljanjem in uporabo družbenih sredstev, kot s svojim in družbenim minulim delom prispeval k povečanju dohodka temeljne organizacije.

Skupno je bilo v 9 mesecih realizirano 5.095.459 ur ali 67 % plana in za 6 % več kot lani. Od skupnega števila ur je bilo 14 % opravljenega dela po pogodbah. V tem obdobju je bilo povprečno zaposlenih na podlagi ur 3011 delavcev. To povečanje je delno zaradi večjega obsega proizvodnje, v večji meri so na povečanje vplivale na novo priključene TOZD (KZ Drava, TOZD Hmeljar).

V primerjavi z lanskim letom so se obračunani osebni dohodki povečali za 22 %, kar pomeni ob 30 % dejanskem porastu dohodka, da osebni dohodki naraščajo počasneje od rasti dohodka, kar je v skladu z izhodišči resolucije o izvajanju družbenega plana republike.

V obdobju januar—september 1979 je bilo vkalkuliranih 241.944 tisoč din OD, kar je 73 % plana osebnih odhodkov. Glede na to lahko rečemo, da vkalkulirani OD konec leta ne bodo presegli planiranih osebnih dohodkov.

Povprečni izplačani osebni odhodek znaša 6.409 din na delavca s povprečno 182 urami in je večji za 23 % kot v enakem lanskem obdobju.

Čeprav so se povprečni izplačani osebni dohodki povečali za 23 %, še vedno zaostajamo za republiškim povprečjem gospodarstva, ki znaša 6.862 din. Nižji so za 7 %. Prav tako ne dosežemo višine povprečnih izplačanih osebnih dohodkov v kmetijstvu, ki so 6.673 din. Od teh so nižji za 4 %. Povprečni osebni dohodki na delavca zaostajajo za 1 % tudi za porastom življenjskih stroškov.

VREDNOSTNI REZULTATI POSLOVANJA

Za Hmezad kot celoto smo po 9-mesečnem obračunu dosegli naslednje delovne rezultate, ki so prikazani primerjalno s planom in lanskim enakim obdobjem:

Opis	Plan 1979	30. 9.		Indeks	
		1978	1979	R79/P79	R79/R78
celotni prihodek od tega:	4.400.300	2.361.409	3.304.215	75	140
prodaja blaga	2.306.745	1.233.450	1.829.410	79	148
porabljena sredstva od tega:	3.800.975	2.066.428	2.896.072	76	140
— nab. vred. blaga	2.144.431	1.132.166	1.690.945	79	149
— amortiz. — min.	77.693	47.819	68.472	75	122
DOHODEK	599.322	294.981	408.140	68	138
Delitev dohodka					
— obresti	40.649	28.359	38.757	95	137
— prisp. in davki	28.668	14.377	17.279	60	120
— ostale pogodb. obv.	26.691	23.596	39.843	149	169
— za del. skupnosti	72.712	16.954	50.778	70	297
— posp. amortizacija	5.550	2.084	1.731	31	83
ČISTI DOHODEK	425.054	209.594	259.732	61	124
Osebnih dohodki	348.866	178.280	216.868	62	122
Ostaneček ČD	60.268	26.979	44.112	73	164
Izguba	—	6.244	15.726	—	251
Končni ostanek ČD + PAM	60.268	20.735	28.386	47	137
Neplačan prihodek	—	13.529	12.376	—	91

Posamezne DO in TOZD pa so dosegle nasiednji ostanek ČD, povečan za pospešeno amortizacijo:

Organizacijska enota	v 000 din	
	Ostaneček ČD + PAM	
1. DO KMETIJSTVO ŽALEC		
TOZD Kmetijstvo Latkova vas	1.441	
TOZD Kmetijstvo Petrovče	4.277	
TOZD Tovarna krmil	5.540	
DS Skupne službe	317	
DO Kmetijstvo Žalec skupaj	11.573	
2. DO KMETIJSKI KOMBINAT ŠMARJE		
TOK Živinoreja in poljedelstvo	131	131
TOZD Proizvodnja in storitve	1.405	1403
TOZD Kmetijska preskrba	1.013	913
DS Skupne službe	379	379
DO Kmetijski kombinat Šmarje skupaj	2.793	2793
3. DO KMETIJSTVO ILIRSKA BISTRICA		
TOK Kooperacija	98	98
TOZD Mlekarna	760	760
TOZD Blagovni promet	113	113
DS Skupne službe	80	80
DO Kmetijstvo Ilirska Bistrica skupaj	1.051	1051
4. DO KZ DRAVA Radlje		
TOZD Kmetijstvo	468	468
TOK Kmetovalec	— 847	
TOZD Gostinstvo	518	
TOZD Prevoz	— 757	
TOZD Blagovni promet — usluge	1.620	
DS Skupne službe	521	
DO KZ Drava Radlje skupaj	1.523	
5. DO SADJARSTVO MIROŠAN	914	
6. DO VRTNARSTVO	2.574	
7. DO KZ SAVINJSKA DOLINA		
TZO Braslovče	630	
TZO Gotovlje	570	
TZO Petrovče	— 25	

TZO Polzela	— 41
TZO Prebold	12
TZO Sempeter	84
TZO Tabor	— 342
TZO Trnava	23
TZO Vransko	— 275
DS Skupne službe	108
DS KZ Savinjska dolina skupaj	+ 744
8. DO CELJSKA MESNA INDUSTRIJA	
TOZD Proizvodnja	— 7.350
TOZD Prodaja na veliko	— 1.891
TOZD Maloprodaja	— 2.634
TOZD Združena hladilnica	+ 349
DS Skupne službe	+ 397
DO Celjska mesna industrija skupaj	— 11.129
9. DO CELJSKE MLEKARNE	
	2.424
10. DO EXPORT-IMPORT	
	1.146
11. DO STROJNA	
TOZD Storitve	1.262
TOZD Proizvodnja kmet. mehaniz.	3.953
DS Skupne službe	44
DO Strojna skupaj	5.259
12. DO GOSTINSTVO IN TURIZEM	
TOZD Samopostrežna restavracija	3.780
TOZD Hotel Prebold	— 1.564
TOZD Hmeljar	650
DS Skupne službe	54
DO Gostinstvo in turizem skupaj	2.920
13. DO NOTRANJA TRGOVINA	
TOZD Veleprodaja	5.500
TOZD Maloprodaja	395
TOZD Transport	246
DS Skupne službe	377
DO Notranja trgovina skupaj	6.518
14. DS INTERNA BANKA	
	301
15. DS SKUPNE SLUŽBE SOZD	
	241
SOZD HMEZAD SKUPAJ:	28.386

Ocena, ki izhaja iz gornjega pregleda, pravi, da je bilo poslovanje v prvih 9 mesecih uspešno in v večini TOZD znatno boljše kot v enakem obdobju lanskega leta. Po drugi strani so izgube v nekaterih TOZD (zlasti Celjska mesna industrija) vplivale na to, da je skupen rezultat za Hmezad kot celoto le malo boljši od lanskega.

Celotni prihodek je v tem obdobju realiziran v višini 3.304.215 tisoč din, kar je 75 % plana in 40 % več kot lani. Na višino celotnega prihodka vedno bolj pomembno vpliva trgovska dejavnost, ki predstavlja 55 % v strukturi in se je v primerjavi z lanskim letom zvišala v strukturi za 2,6 %. Proizvodno storitvena dejavnost se je ustrezno znižala. Čeprav se je obseg trgovske dejavnosti v strukturi povečal, se je zmanjšala povprečna razlika v ceni za 0,7 %. Zaključek je, čeprav želimo več trgovati kot proizvajati, dosegamo na tem področju slabše rezultate. Skupni podatek, da smo letos dobili kar 12.800.000 din manj razlik v ceni, to zgovorno potrjuje.

Porabljena sredstva so večja za 40,2 %, kar pomeni glede na povečanje celotnega prihodka (39,9 %), da se je ekonomičnost poslovanja nekoliko zmanjšala. Kot smo zgoraj zagotovili, na račun zmanjšanja razlik v ceni pri trgovski dejavnosti. Če upoštevamo, da so prispevki za delovne skupnosti letos izločeni iz porabljenih sredstev, po drugi strani so se povečala za pogodbo o delu, potem ugotovimo za 1,5 % slabšo ekonomičnost, kar je jasen odraz zapiranja škarij cen v škodo kmetijske proizvodnje.

Pri pogodbenih obveznostih iz dohodka velja omeniti povečanje obresti za 37 % in zavarovalnih premij za 65 %.

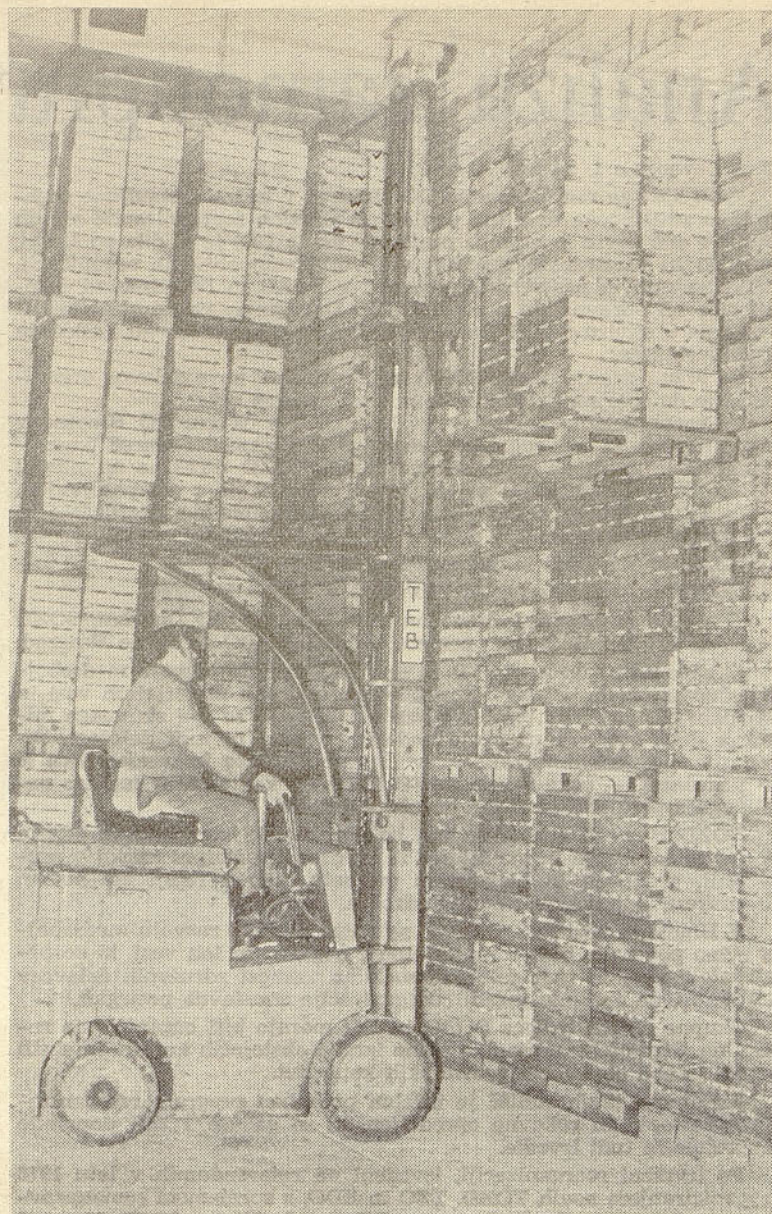
Prispevki in davki so se indeksno povečali le za 20 %, vendar njihova skupna višina 17.279.000 din predstavlja znatno zmanjševanje akumulativnosti.

Kompenziran ostanek čistega dohodka je za 37 % večji kot v enakem obdobju lani. Doseženo je 47 % planiranega ostanka čistega dohodka. TOZD, ki so pozitivno zaključile prvo polletje, so skupno ustvarile 44.112 tisoč din ostanka čistega dohodka ali za 64 % več kot lani v enakem obdobju. Po drugi strani se je skupna izguba povečala za 2,5-krat. Na tako veliko izgubo je najbolj vplivala Celjska mesna industrija, ki sama predstavlja 75 % dosežene izgube.

Kot je iz samih podatkov razvidno, tako izhaja tudi iz osnovnih kazalcev uspešnosti poslovanja, da je skupni rezultat približno enak lanskemu. V kolikor gledamo le TOZD, ki so zaključile poslovanje pozitivno, je dosežen znatno boljši rezultat kot lani.

Na osnovi rezultatov 9-mesečnega poslovanja ocenjujemo, da bo poslovno leto 1979 večina TOZD zaključila uspešno.

Škafar Polde, dipl. ing. agr.

Veličasten je pogled na visoke skladovalnice sadja v združeni hladilnici v Celju

SOZD HMEZAD

Samoupravna organiziranost

Republiški odbor sindikata delavcev kmetijstva in živilske industrije Slovenije in koordinacijski odbor ZSS v SOZD Hmezad sta na osnovi dogovorov z Gospodarsko zbornico SRS, CK ZKS in družbenim pravobranilcem samoupravljanja organizirala 23. novembra razgovor o delovanju in samoupravni organiziranosti SOZD Hmezad v dvorani hmeljarskega doma v Zalcu.

Udeležili so se ga predstavniki družbenopolitičnih organizacij in predstavniki poslovnih organov in strokovnih služb SOZD Hmezad. O živahnem razgovoru, ki je pokazal na nekatere nepravilnosti, berite več v prihodnji številki Hmeljarja.

Vy

50 LET GLASILA HMEJAR

NOVOLETNA IN JUBILEJNA ŠTEVILKA HMEJARJA BO IZŠLA ZE OKROG 27. DECEMBRA. UREDNIŠTVO NAPROŠA VSE, KI ŠE NISO POSLALI SVOJIH PRISPEVKOV, DA NAM JIH ODDAJO NAJKASNEJE DO 10. DECEMBRA. HVALA ZA RAZUMEVANJE.

UREDNIK

 hmeljar

Analiza samoupravne organiziranosti

(Nadaljevanje s 1. strani)

Odločitev za reorganizacijo DO Hmezad v lastno sestavljeno organizacijo združenega dela (na podlagi predhodne reorganizacije njenih TOZD v več novih in organiziranje več novih DO) je sledila po široki, temeljiti in vsestranski razpravi vseh družbenopolitičnih organizacij, samoupravnih in poslovnih organov v TOZD in DO Hmezad. Istovremno je bil obravnavan predlog SOZD Dobrina za reorganizacijo DO Hmezada v okviru SOZD Dobrina. V razpravi so oblikovali naslednja skupna stališča:

— organiziranje novih TOZD in združitve v nove delovne organizacije je dejstvo na podlagi zakona o združenem delu;

— preobrazba nekaterih sedanjih TOZD v okviru DO Hmezad v nove DO ima za posledico prenehanje DO Hmezad. Namreč povezovanje sedanjih in na novo ustanovljenih TOZD direktno na nivoju DO, ne bi bilo v skladu s postavljenimi cilji, ki jih z ustanavljanjem novih TOZD želimo doseči. Bilo bi tudi neracionalno, otežkočalo bi poslovanje in koordinacijo dela.

Torej sta na voljo le dve možnosti in to:

Organsko preraščanje DO Hmezad v SOZD Hmezad,

Direktno povezovanje novo nastalih DO v SOZD Dobrina, SOZD Agros in druge SOZD, kar pomeni likvidacijo DO in firme Hmezad.

V Hmezadu združene OZD so se v dosedanjem razvoju medsebojno trdno povezale, vzpostavile vrsto medsebojnih materialnih vezi in dohodkovnih odnosov, ustvarile vrsto dobrin, ki so sad skupnega minulega dela, kar vse pogojuje nadaljnji razvoj in tudi določeno socialno varnost združenih delavcev in kmetov. **Zato je sprejemljiva le prva možnost — ustanovitve SOZD Hmezad, kar pomeni logično nadaljevanje pred mnogimi leti začete procesa.**

SOZD Hmezad kot celota naj bo agroživilski kompleks in odprta asociacija za vse, ki imajo interes za medsebojni skupni razvoj v proizvodnji, predelavi in blagovnem prometu tako v regiji kot širšem slovenskem in jugoslovanskem področju.

V Hmezadu združene OZD so se v dosedanjem razvoju medsebojno trdno povezale, tudi v materialnem pogledu in teh vezi, ki so pogojevale razvoj in tudi določeno socialno varnost združenih delavcev in kmetov, ne moremo zaradi reorganizacije enostavno pretrgati.

Skupne službe bodoče SOZD in DO morajo biti organizirane racionalno. Stremeti moramo za polno izrabo obstoječih kadrov in služb in tudi izrabo obstoječih prostorskih kapacitet.

Na osnovi takih stališč je izdelan podroben program reorganizacije s postopki in rokovno opredeljen, ki so ga vse TOZD dopolnile in sprejele in tudi izvedle.

Po izvršenju reorganizacije, izvedeni na referendumih v letu 1978 z organiziranjem novih TOZD, TZO in EDO, s sprejemom samoupravnega sporazuma o združitvi v nove DO in združitvi v SOZD Hmezad in sprejemom konstitutivnih splošnih aktov (samoupravni sporazum o združitvi dela delavcev v TOZD oz. EDO in statutov) ter izvoljeni samoupravni organi, je SOZD Hmezad formalno pravno organizirana s 1. januarjem 1979.

Organigram SOZD je naslednji:

- DO Kmetijstvo Žalec s 3 TOZD
  - 1) TOZD Kmetijstvo Latkova vas,
  - 2) TOZD Kmetijstvo Petrovče,
  - 3) TOZD Tovarna krmil Žalec.
- DO Kmetijski kombinat Šmarje s 3 TOZD
  - 1) TOZD Proizvodnja in storitve,
  - 2) TOZD Kmetijska preskrba Šmarje,
  - 3) TOK Kooperacija Šmarje.
- DO Kmetijstvo Ilirska Bistrica s 3 TOZD
  - 1) TOZD »Blagovni promet«,
  - 2) TOZD »Mlekarna«,
  - 3) TOK »Kooperacija«
- DO Celjska mesna industrija s 4 TOZD
  - 1) TOZD »Proizvodnja«,
  - 2) TOZD »Prodaja na veliko«,
  - 3) TOZD »Maloprodaja«,
  - 4) TOZD »Združena hladilnica«
- DO Notranja trgovina Žalec s 3 TOZD
  - 1) TOZD »Veleprodaja« Žalec,
  - 2) TOZD »Maloprodaja« Žalec,
  - 3) TOZD »Transport« Žalec
- DO Strojna Žalec z 2 TOZD
  - 1) TOZD Storitve,
  - 2) TOZD Proizvodnja kmetijske mehanizacije
- DO Gostinstvo-turizem Žalec s 3 TOZD, ker se je s 1. 4. 1979 priključil gostinski TOZD iz trgovskega podjetja Savinjski magazin
  - 1) TOZD »Samopostrežna restavracija Celje,
  - 2) TOZD Hotel »Prebold«,
  - 3) TOZD »Hmeljar« Žalec
- DO KZ »Savinjska dolina« z 9 TZO
  - 1) TZO Vransko
  - 2) TZO Tabor
  - 3) TZO Trnava
  - 4) TZO Braslovče
  - 5) TZO Polzela

- 6) TZO Prebold
- 7) TZO Šempeter
- 8) TZO Gotovlje
- 9) TZO Petrovče

9. DO KZ »Drava« Vuzenica s 5 TOZD, ki je s 1. 1. 1979 pristopila v SOZD Hmezad na podlagi sprejetega sklepa na referendumu 26. 12. 1978. Pred tem se je TOZD Kmetijstvo Radlje pripojilo k tej zadrugi.

- 1) TOZD Kmetijstvo Gortina
- 2) TOZD Blagovni promet — usluge Vuzenica
- 3) TOZD Prevoz Podvelka
- 4) TOZD Gostinstvo Podvelka
- 5) TZO Kmetovalec Vuzenica, h kateri se je priključila TZO Kmetijstvo Podvelka

10. EDO Hmezad export-import

11. EDO Celjske mlekarne

12. EDO Sadjarstvo Mirovan

13. EDO Vrtnarstvo Celje.

Ze v 1978. letu se je delovna skupnost skupnih služb reorganizirala. V skladu z zakonom o bankah in deviznem sistemu je bila ustanovljena in registrirana Interna banka. Iz dela delavcev finančno-računskega sektorja je bila oblikovana delovna skupnost, ki opravlja posle interno bančno poslovanje za ustanovitelje.

Vpis konstituiranja v sodnem registru je bil 25. septembra 1979. V tem letu je bila tudi reorganizirana in na novo konstituirana IB s pristopom novih EDO, TOZD in TZO — skupaj 39 članic.

Prostorska porazdelitev Hmezada je naslednja:

Hmezad ima sedež v Žalcu. Vendar je prostorska razmestitev zelo pestra, OZD Hmezada so v naslednjih področjih:

Občina Žalec: Kmetijstvo Žalec, KZ Savinjska dolina, Strojna Žalec, Sadjarstvo Mirovan, Gostinstvo Žalec (del), Hmezad export-import.

Občina Celje: Celjska mesna industrija, Celjske mlekarne, Vrtnarstvo Celje, Gostinstvo (del).

Občina Šmarje pri Jelšah: Kmetijski kombinat Šmarje.

Občina Radlje ob Dravi: KZ Drava Radlje.

Občina Ilirska Bistrica: Kmetijstvo Ilirska Bistrica.

V pretežnem delu pokriva Hmezad območje Celjske regije. Poleg omenjenih območij pa ima Hmezad predstavništva širom Jugoslavije.

Prostorska razdelitev, predvsem pa razdelitev med različne družbenopolitične skupnosti, prinaša svojo težo problemov usklajevanja poslovanja, razvoja in investicij.

Dejavnosti in kapacitete

Dejavnosti, ki jih članice opravljajo v okviru SOZD, so naslednje:

1. Kmetijstvo in ribištvo
  2. Živilska industrija
  3. Kovinsko-predelovalna industrija
  4. Trgovina na debelo
  5. Trgovina na drobno
  6. Zunanja trgovina
  7. Gostinstvo in turizem
  8. Transportna dejavnost
  9. Znanstveno-raziskovalna dejavnost
  10. Interno bančno in hranilno kreditno poslovanje.
- Stranska dejavnost SOZD je:
1. Projektiranje in druge sorodne tehnične storitve
  2. Raziskovalno-razvojne storitve
  3. Avtomatska obdelava podatkov.

»HMEZAD« KZ »SAVINJSKA DOLINA«
»HMEZAD« KMETIJSTVO ŽALEC
»HMEZAD« CELJSKE MLEKARNE CELJE

razpisujejo

Javno licitacijo

za prodajo rabljenih osnovnih sredstev

1. Kmetijska mehanizacija
2. Hladilne naprave za mleko
3. Poslovni inventar — pisarniška oprema

Točen seznam OS, namenjenih za prodajo, se nahaja na TZO. Licitacija osnovnih sredstev bo 26. 12. 1979 s pričetkom ob 9. uri v TZO Trnava.

Pred pričetkom licitacije morajo udeleženci plačati varščino v višini 10 % izključne cene. V izključni ceni ni všteti prometni davek.

Združene organizacije v svojih statutih natančneje opredelijo svoj predmet poslovanja (glavno in stranske dejavnosti) z upoštevanjem delitve dela med podpisnicami. Za razvijanje novih dejavnosti pri posameznih združenih organizacijah mora dati soglasje poslovni odbor SOZD, če je že ista dejavnost razvita pri drugi podpisnici.

Hmezad zajema pretežen del kmetijsko predelovalnih dejavnosti, vse od primarne proizvodnje, dodelave in prodaje svojih proizvodov, in sicer:

OSNOVNA PROIZVODNJA

Živinoreja je pomembna dejavnost tako za družbeno kot kmečko proizvodnjo. Mlečna proizvodnja je po obsegu največja, skupna proizvodnja znaša 25 milijonov litrov, od tega pomeni družbena proizvodnja 20 % delež, saj se redi 1.100 krav molznic.

Priraja mesa je organizirana le v kooperacijski proizvodnji. Skupna letna proizvodnja pitancev znaša 4.200 ton. Na področju prašičjereje nimamo pomembnih kapacitet, tako je letna proizvodnja le 800 ton in zdaleč ne pokriva vseh potreb.

Pomembna je **reja perutnine**, skupna proizvodnja znaša 5.000 ton, so še realne možnosti za povečanje.

Ribogojstvo obsega proizvodnjo 50 ton kvalitetnih postrvi.

Vrtnarska dejavnost je kapacitetno dimenzionirana za pokrivanje potreb celjske regije s proizvodnjo cvetja in delno vrtnin. Skupni promet znaša prek 30 milijonov din.

V rastlinski proizvodnji je najpomembnejša **hmeljarska proizvodnja**, ki daje tudi svojevrsten značaj celotni SOZD. Skupno je posajenih prek 1.800 ha hmeljišč, letna proizvodnja pa znaša 2.400 ton. Hmeljarstvo je organizirano v družbeni in kmečki proizvodnji.

Sadjarstvo zajema 247 ha jablanovih nasadov, nekaj ribeza in višenj. Pomembna je le proizvodnja jabolok, ki dosega v normalnih pogojih 4.500 ton pridelka.

Kapaciteta hladilnice za sadje (kombinirane) znaša 7.200 ton, vendar se v celoti ne uporablja za sadjarstvo; 3.200 t je namenjena potrebam mesne predelave.

PREDELOVALNA INDUSTRIJA

Celjska mesna industrija je nosilec mesno predelovalne dejavnosti v Hmezadu. Njegova proizvodnja pokriva potrebe celjske regije in tudi širše. Letna kapaciteta proizvodnje svežega mesa je 12.000 ton, mesnih izdelkov in suhega mesa 4.000 ton. Kapacitete so polno izkoriščene in ne zadoščajo vsem potrebam. Predelovalne zmogljivosti klavnice Ilirska Bistrica in Muta so nepomembne.

Predelava mleka poteka v treh mlekarnah — Celju, Šmarju in Ilirski Bistrici. Celjska mlekarna letno prdela 27 milijonov litrov mleka (od tega šmarska sirarna 6—7 milijonov), Mlekarna v Ilirski Bistrici pa 6 milijonov. Z mlekom oskrbujemo celjsko regijo, Kvarner, Ilirsko Bistrico in delno Zagreb.

Dodelava hmelja je dimenzionirana za celotno slovensko proizvodnjo; letno pridelajo 2.600—3.000 ton hmelja, ki ga skoraj v celoti izvažajo v države konvertibilnega deviznega področja.

Proizvodnja živinske krme obsega 25.000 ton letno. Za to proizvodnjo so zagotovljeni silosi za surovine skupne kapacitete 20.000 ton.

STORITVE IN OSTALE DEJAVNOSTI

Gostinstvo opravlja dve osnovni dejavnosti:

— proizvodnje hrane (toplih obrokov) zajema že 2,5 milijona obrokov letno,

— hotelske storitve v Preboldu, kapaciteta hotela je okrog 20.000 nočitev letno.

Proizvodnja kmetijskih strojev in mehanične usluge je organizirana v DO Strojna. Letni obseg storitev znaša 170.000 delovnih ur.

Specializirana trgovska delovna organizacija je **Notranja trgovina**, ki trguje znotraj SOZD in izven za Hmezadove potrebe in tudi za druge. Letni promet znaša eno milijardo din. Ukvarjajo se z veleprodajo in tudi maloprodajo.

Organizacije združenega dela v SOZD se med seboj povezujejo v reprodukcijske celote, ki skupno rešujejo proizvodna in ekonomska vprašanja.

ZAPOSLENOST

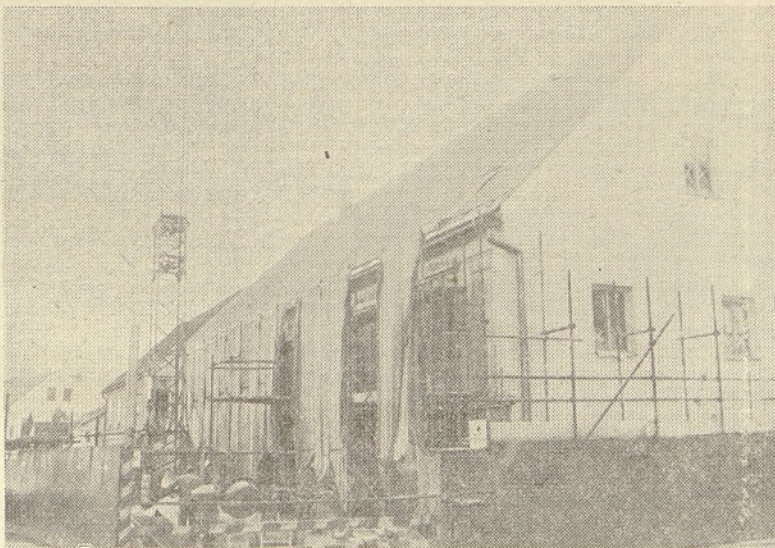
Ob polletju je bilo skupno zaposlenih:

	Delavcev	Kooperanti zadružniki
Kmetijstvo Žalec	545	
Kmetijski kombinat Šmarje	185	977
Kmetijstvo Ilirska Bistrica	174	150
KZ Drava Radlje	318	350
Sadjarstvo Mirošan	29	
Vrtnarstvo Celje	104	
KZ Savinjska dolina	132	1.967
Celjska mesna industrija	546	
Celjske mlekarnе	251	
Hmezad — export-import	68	
Strojna Žalec	143	
Gostinstvo Žalec	191	
Notranja trgovina	219	
Interna banka	30	
Skupne službe SOZD	76	
SKUPAJ HMEZAD:	2.642	3.444

Rezultati poslovanja

Hmezad Žalec je ob tritrtletju letošnjega leta dosegel naslednje rezultate poslovanja:

	v 000 din
1. Celotni prihodek	3.304.215
2. Porabljena sredstva od tega amortizacija	2.896.075 58.472
3. DOHODEK	408.140
4. Za obresti	38.757
5. Prispevki	17.315
6. Svobodna menjava dela	50.778
7. Ostale pogodbene obveznosti	37.793
8. ČISTI DOHODEK	241.621
9. Del čistega dohodka za OD	261.868
10. Ostanek čistega dohodka	28.222

Stavbo nasproti banke so obnovili v starem slogu. V pritličju bo Strojna Žalec imela prodajalno, nad njo bodo pisarne in stanovanja

Rezultati poslovanja ob 9 mesecih leta ne kažejo dejanske situacije, saj vrsta proizvedenih, ki imajo daljši cikel, niso zaključene. V letu 1979 izkazujejo primerne rezultate poslovanja: Vrtnarstvo, Sadjarstvo, Strojna in del Gostinstva. Pod pričakovanji pa so rezultati v KZ Drava Radlje, KZ Savinjska dolina, Celjski mesni industriji in delu Gostinstva (Hotel Prebold).

Sicer doseženi rezultati trenutno niso odraz zvečane produktivnosti, oziroma notranjih prizadevanj, niti prizadevnosti samega kolektiva. Ocenjujemo, da je sorazmerno ugoden rezultat posledica visoke stopnje inflacije. Povečan ostanek dohodka vsebinsko ne prinaša povečane reproduktivne sposobnosti niti večje zmogljivosti investiranja.

Neugodni pogoji poslovanja so v največji meri vplivali na slab rezultat v Celjski mesni industriji. Nesorazmerje cen prinaša globoke izgube, ki hromijo vsa prizadevanja kolektiva k urejanju zatečene situacije.

Hmezad kot celota bo konec leta dosegel planiran ostanek čistega dohodka. Planirana vrednost pa je tisti nujni obseg za pokritje vseh obveznosti v skupni in splošni porabi ter samoupravno dogovorjenih obveznosti.

Cilji združitve v SOZD

V samoupravnem sporazumu o združitvi v SOZD Hmezad so točno opredeljeni cilji združitve in način uresničevanja (čl. 3. in 4.). Analiza uresničevanja ciljev združitve v tem kratkem obdobju bi ne dala realne slike, ker so ukrepi navedeni za realizacijo ciljev združitve dolgoročnega značaja.

V 18. čl. samoupravnega sporazuma o združitvi pa smo se dogovorili za dela skupnega pomena, ki jih pa moramo na SOZD obvezno takoj opravljati kot podlago za uresničevanje zastavljenih ciljev združitve.

Ti posli in opravila skupnega pomena so:

1. planiranje razvoja,
2. znanstveno, raziskovalno in pospeševalno delo skupnega pomena,
3. marketing in komercialna koordinacija,
4. skupna zunanjetrgovinska koordinacija,
5. interno bančno in hranilno-kreditno poslovanje,
6. planiranje in organizacija poslovanja,
7. kadrovska politika na področju izobraževanja, planiranja, družbeni standard,
8. organizacija obveščanja,
9. organiziranje elektronske obdelave podatkov in
10. splošni in pravni posli in organizacija varstva pri delu.

Izvajanje nekaterih del skupnega pomena je poverjeno strokovnim službam delovne skupnosti skupnih služb SOZD — prdvsem dela, navedena v točkah 1., 2., 3., 4., 6., 7., 9. in 10. Raziskovalno in pospeševalno delo (tč. 2), se poverja institucijam izven SOZD, ki se bavijo z znanstveno, raziskovalno in pospeševalno dejavnostjo.

(Nadaljevanje na 6. strani)

Za izvajanja skupnega kreditnega in interno bančnega poslovanja (5. tč.), je ustanovljena in organizirana interna banka, ki opravlja tudi hranilno-kreditno poslovanje.

Zunanje-trgovinsko dejavnost SOZD poverjajo članice DO Hmezad export-import, ki bi naj tudi sicer izvajala skupne interese na zunanje-trgovinskem področju SOZD kot celote.

Ostale dejavnosti skupnega pomena: 1. planiranje razvoja in pripravo ter izvedba investicij; 2. programiranja in organizacija poslovanja, 3. marketing in komercialna koordinacija; 4. skupne kadrovske zadeve na področju politike izobraževanja, (štipendiranje, pripravništvo, izobraževanje ob delu), skupnih zadev družbenega standarda, 5. obveščanje; 6. elektronska obdelava podatkov in 7. skupni splošni in pravni posli pa so poverjene delovni skupnosti skupnih služb.

Organizacija delovne skupnosti SS

Delovna skupnost je organizirana v samostojnih sektorjih: 1. splošni, 2. razvojni, 3. elektronski center.

Način financiranja delovne skupnosti skupnih služb je načelno urejen v samoupravnem sporazumu o združitvi, za kar se mora skleniti poseben samoupravni sporazum o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih OZD, združenih v SOZD in delavci delovne skupnosti, ki opravljajo dela skupnega pomena.

V tem letu so ti odnosi in financiranje delovne skupnosti skupnih služb urejeni z letnim planom in programom dela in sprejetočasno sistemizacijo. Počasni sistemizaciji je predvideno 87 delavcev, dejansko pa jih je 79.

Finančni načrt — predračun delovne skupnosti skupne službe za to leto znaša 20,514.260 din. Ta sredstva prispevajo TO kot plačilo za opravljene storitve

V razpravi je predlog poprej citiranega sporazuma, na podlagi katerega bodo v bodoče urejeni principi svobodne menjave dela med delavci TO in delavci DSSS.

Interna banka

Interna banka, ki so jo ustanovile TOZD v okviru DO Hmezad v letu 1978, se je v tem letu reorganizirala oziroma so k samoupravnemu sporazumu o ustanovitvi IB pristopile vse novoorganizirane TOZD, TZO in EDO.

Delovna skupnost IB šteje 33 delavcev, ki opravljajo posle IB po samoupravnem sporazumu o ustanovitvi IB in hranilno-kreditno-poslovanje.

Organi upravljanja IB so:

1. zbor članic, ki šteje 39 delegatov,
2. poslovni odbor, ki šteje 11 članov,
3. kreditni odbor, ki šteje 7 članov.

Delavci IB opravljajo tudi posle Hranilnice in posojilnice (HIP) v skladu z zakonom o hranilno-kreditnem poslovanju. HIP ima svoje organe upravljanja, in to:

1. upravni odbor, ki šteje 30 članov,
2. kreditne odbore pri izpostavah, ki štejejo 7 članov.

HIP ima 30 izpostav pri vseh članicah SOZD.

Smotrnost organiziranja IB in izvajanje finančne funkcije članic SOZD prek IB in opravljanje hranilno kreditnega poslovanja prek HIP nazorno prikazujejo spodaj navedeni podatki o poslovanju IB po stanju 30. 9. 1979.

Za poslovanje interne banke so članice združile naslednja sredstva:

- Združena sredstva rezervnega sklada.
  - Prosta sredstva rezervnega sklada,
  - Združena sredstva za funkcionalno poslovanje Interne banke.
- Prek plačilnega prometa se dnevno prelivajo prosta sredstva na žiro račune TOZD.

Viri sredstev: hranilne vloge, kreditni viri in ostala pasiva.

Plasmaji sredstev: denarna in vezana sredstva, krediti ustanovitelju, posojila kmetom in delavcem in ostala aktiva.

V interni banki združujejo članice SOZD iz področja žalske, celjske in šmarske občine tudi stanovanjska sredstva, ki pa se uporabljajo v skladu z zakonom in s skupaj sprejetim programom.

Dohodkovni odnosi - združevanje sredstev

Načela urejanja medsebojnih razmerij pri ustvarjanju in razporejanju skupnega prihodka v reprocelotah in skupnega dohodka na podlagi združevanja dela in sredstev so urejena v samoupravnem sporazumu o združitvi v SOZD. Na podlagi teh načel in določil ZZD se za vsak primer sklene poseben samoupravni sporazum med zainteresiranimi članicami; lahko pa tudi z OZD izven SOZD.

V samoupravnem sporazumu o združitvi v SOZD je združevanje sredstev in solidarnost takole opredeljena:

Združene organizacije si bomo po načelu medsebojne solidarnosti v občasnih finančnih težavah posojale sredstva rezervnih skladov v skladu z namenom uporabe teh sredstev.

Za zagotovitev tekoče likvidnosti in za gospodarno uporabo prostih poslovnih finančnih sredstev in da se s tem zmanjšajo potrebe po družbenih sredstvih, združene organizacije stalno združujemo svoja prosta sredstva v interni banki po posebnem samoupravnem sporazumu oziroma dogovoru.

Interna banka ta sredstva prvenstveno uporablja za likvidnost svojih podpisnic. Prosta sredstva pa planira v skladu s politiko, določeno v samoupravnem sporazumu o ustanovitvi interne banke.

Sredstva za investicijska vlaganja za modernizacijo in razširitev dejavnosti združenih organizacij in za izgradnjo novih dejavnosti združujemo podpisnice v skladu s srđnjeročnimi razvojnimi načrti in letnimi plani.

Za razvojnimi načrti in letnimi plani se predvsem določa:

— vrstni red investicijskih naložb in predračunska vrednost;

— višino sredstev, ki jih združujemo podpisnice;

(Nadaljevanje na 7. strani)

Novo v naši zakonodaji

OD 20. 5. 1979 DO 20. 11. 1979

1. Odlok o prispevku za pospeševanje kmetijstva v občini Celje, Ur. list SRS 16/79.
2. Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o davkih občanov, Ur. list SRS 16/79.
3. Zakon o skupnih osnovah svobodne menjave dela, Ur. list SRS 17/79.
4. Odlok o reji, registraciji in označevanju psov (Zalec), Ur. list SRS 17/79.
5. Odlok o organizaciji veterinarsko-higienske službe (Zalec), Ur. list SRS 17/79.
6. Odlok o prenehanju veljavnosti odloka o pristojbinah za veterinarsko-sanitarne preglede in odloka o izdajanju zdravstvenih spričeval za živino (Zalec), Ur. list SRS 17/79.
7. Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o določitvi zaščitenih kmetij (Zalec), Ur. list SRS 17/79.
8. Sklep o spremembi sklepa o soglasju k cenam geodetskih storitev (Zalec), Ur. list SRS 21/79.
9. Odredba o ukrepih za preprečevanje in zatiranje kužnih bolezní v letu 1979 (Zalec), Ur. list SRS 21/79.
10. Odredba o pristojbinah za potrdila in dovoljenja ter veterinarsko-sanitarne preglede (Zalec), Ur. list SRS 21/79.
11. Sklep o uskladitvi pokojnin med letom, Ur. list SRS 22/79.
12. Sklep o mejnem znesku najnižjih pokojninskih prejemkov, Ur. list SRS 22/79.
13. Sklep o spremembi in dopolnitvi sklepa o natančnejših pogojih, kdaj se šteje, da zavarovanec preživlja določene družinske člane, Ur. list SRS 22/79.
14. Odlok o kompenzaciji za mleko, Ur. list SRS 24/79, 27/79.
15. Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o kompenzaciji za meso juncev in junic v letih 1978 in 1979.
16. Odredba o ukrepih za preprečevanje, zatiranje in izkoreninjenje stekline (Zalec), Ur. list SRS 27/79.
17. Pravilnik za katastrsko klasifikacijo zemljišč, Ur. list SRS 28/79.
18. Statut Skupnosti starostnega zavarovanja kmetov v SR Sloveniji, Ur. list SRS 28/79.
19. Odlok o ureditvi nekaterih vprašanj s področja zakona o blagovnem prometu (Šmarje pri Jelšah), Ur. list SRS 28/79.
20. Odlok o dopolnitvi odloka o davkih občanov (Šmarje pri Jelšah), Ur. list SRS 29/79.
21. Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o starostnem zavarovanju kmetov, Ur. list SRS 30/79.
22. Odlok o kompenzaciji mesa, Ur. list SRS 30/79.
23. Odlok o povprečni gradbeni ceni in povprečnih stroških komunalnega urejanja stavbnega zemljišča za leto 1979 (Zalec), Ur. list SRS 30/79.
24. Odlok o odškodnini zaradi spremembe namembnosti kmetijskega zemljišča ali gozda (Zalec), Ur. list SRS 30/79.
25. Navodilo o načinu uveljavljanja kompenzacije za mleko, Ur. list SRS 31/79.
26. Sklep o razgrnitvi urbanistične dokumentacije za Vransko, Zalec, Prebold, Braslovce, Polzelo in Zabukovico na javni vpogled, Ur. list SRS 32/79.
27. Seznam sredstev za varstvo rastlin, za katera so bila izdana dovoljenja za notranji promet, Ur. list SFRJ 26/79, 32/79.
28. Seznam sredstev za varstvo rastlin, za katera so prenehala veljati dovoljenja za notranji promet, Ur. list SFRJ 26/79, 32/79.
29. Zakon o potnih listinah državljanov SFRJ, Ur. list SFRJ 30/79, 36/79.
30. Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o omejitvi uporabe in vožnje osebnih in drugih motornih vozil, Ur. list SFRJ 26/79.
31. Uredba o spremembi in dopolnitvi uredbe o omejitvi hitrosti vožnje in uporabe osebnih avtomobilov in motornih koles, Ur. list SFRJ 32/79.
32. Odlok o prepovedi uporabe pšenice za proizvodnjo krmil in krmljenje živine, Ur. list SFRJ 36/79.
33. Navodilo o načinu uporabe določb zakona o omejitvi uporabe in vožnje osebnih in drugih motornih vozil, Ur. list SFRJ 38/79.
34. Uredba o spremembi Uredbe o splošnih pogojih za potrošniške kredite, Ur. list SFRJ 39/79.
35. Zakon o spremembi zakona o ugotavljanju in razporejanju celotnega prihodka in dohodka, Ur. list SFRJ 55/79.

-žb-

- delež, ki ga je dolžna posamezna podpisnica združiti;
  - način združevanja in koriščenje sredstev podpisnic;
  - nosilec investicije in njegove pravice in obveze v zvezi s koriščenjem združenih sredstev;
  - druga določila v zvezi z izvajanjem razvojnega programa.
- Združevanje sredstev se izvrši s samoupravnimi sporazumi ali pogodbami, s katerimi se uredijo odnosi med podpisnicami, ki združujejo sredstva v skladu z zakonom.
- Potsopek združevanja in koriščenja sredstev izvaja interna banka. Združene organizacije bomo združevale sredstva za delovanje in razvoj dejavnosti skupnega pomena po 18. členu tega sporazuma za naslednje namene:
- za skupno financiranje znanstveno-raziskovalnega in pospeševalnega dela;
  - za financiranje skupnega programa propagande;
  - za financiranje stroškov informacij in izdajanje glasila;
  - za stroške delovne skupnosti SOZD, OD in sklad skupne porabe in funkcionalne izdatke;
  - za financiranje materialne osnove dela delovne skupnosti (investicijske naložbe);
  - za izvajanje skupnega izobraževalnega programa in štipendiranja;
- če se za posamezno dejavnost ne zaračunavajo storitve po sporazumno določenem ceniku.

Združevanje sredstev po tem členu se izvrši na podlagi letnega plana in programa dela v skladu z načeli, določenimi v tem sporazumu. Združene organizacije smo sporazumne, da združujemo del sredstev skupne porabe v skupnem skladu skupne porabe SOZD za naslednje namene:

- financiranje izgradnje in vzdrževanje skupnih počitniških domov in objektov družbenega standarda;
- financiranje rekreacije in športnih dejavnosti;
- stroškov srečanja delavcev SOZD;
- za razne socialne in humanitarne namene;
- za delo družbenopolitičnih organizacij.

Letni program skupnega sklada sprejme delavski svet SOZD v soglasju vseh delegacij. Kriteriji za združitve teh sredstev bo število zaposlenih posamezne podpisnice v odnosu do skupnega števila zaposlenih v SOZD in delež ostanka dohodka posamezne podpisnice v strukturi dohodka SOZD.

Združene organizacije smo sporazumne, da bomo namensko združevale sredstva za stanovanjsko izgradnjo v skladu z zakonom, družbenimi dogovori in samoupravnimi sporazumi v združenem stanovanjskem skladu v IB. Sredstva tega sklada se evidentirajo po združenih organizacijah, ki so jih združile in po občinah.

Podpisnice lahko v skladu z veljavnimi predpisi medsebojno združujemo in odstopamo devizna sredstva, s katerimi razpolagamo, z namenom učinkovitega izvajanja svojih in skupnih programov, za zagotovitev nemotene poslovanja v proizvodnji in prometu blaga ter za ustvarjanje skupnega prihodka oziroma dohodka.

O združevanju in odstopanju deviznih sredstev sklenemo podpisnice poseben samoupravni sporazum, s katerim uredimo namen, način in pogoje združevanja.

Združevanje in uporabo združenih deviznih sredstev zainteresirane podpisnice izvajamo prek interne banke.

Združene organizacije bomo v skladu z načeli solidarnosti in vzajemne pomoči nudile ekonomsko in drugo pomoč podpisnici, ki posluje z izgubo ali ki pride v večje gospodarske težave.

V ta namen bomo združene organizacije združile prosta sredstva rezervnega sklada in druga sredstva v obliki posojila.

Sanacijo perdlagamo in izvedemo v skladu z določili 78. do 81. člena tega sporazuma in pogodbo o sanaciji, ki jo sklenemo sanatoriji in podpisnici, ki so v sanaciji.

Izvajanje navedenih določil sporazuma glede združevanja sredstev se ureja z letnimi programi in plani; za posamezne investicijske naložbe pa s konkretnimi sporazumi ali pogodbami v skladu s srednjeročnim programom razvoja.

Združevanje dela in sredstev na družbenoekonomskih osnovah skupnega dohodka

Osnovni motivi organizacije v SOZD so v prvi vrsti medsebojna reprodukcijska povezava OZD primarne proizvodnje, predelave in prodaje. Zato se je že pred letom intenzivno pristopilo k urejanju medsebojnih razmerij tako kot določajo izhodišča zakona o združenem delu.

Do sedaj je bilo več primerov združevanja dela in sredstev na družbenoekonomskih osnovah skupnega dohodka. Za vse pomembnejše naložbe se namreč v Hmezadu na osnovi samoupravnih sporazumov združujejo sredstva.

- Nekaj primerov:
- silosi za žitarice,
  - rekonstrukcija Mesnin,
  - izgradnja mlekarke industrije celjske regije.

Pri teh naložbah se k sporazumom vključujejo tudi druge OZD izven sestava Hmezada.

Ugotovljamo lahko, da se medsebojni poslovni odnosi sproti pravilno urejajo; tako kot določajo sporazumi. V celoti pa še niso zaživela določila o delitvi skupnega dohodka, saj še večina naložb ne daje rezultatov.

Medsebojno sodelovanje na družbenoekonomskih osnovah skupnega prihodka pa je praktično speljano le v hmeljarski proizvodnji; delno v proizvodnji, hlajenju in prodaji jabolk in proizvodnji, predelavi in prodaji mleka, predelavi in prodaji mesa.

Skupni prihodek je bistveno težja družbenoekonomska kategorija, ki jo je možno v Hmezadu vpeljati še v mesni reproverigi, proizvodnji strojev in drugih. Vendar stopa pri urejanju teh razmerij v ospredje vrsto problemov, na katere ni možno vplivati. To so predvsem neurejena razmerja cen, ki jih na žalost še regulira družba z zakoni. Prihaja do takšnih neskladij, da so vsi deli reprodukcijske verige v globoki izgubi. Tak primer je prireja, predelava in prodaja mesa. Dosežen skupni prihodek ne pokriva najnujnejših proizvodnih stroškov.

Upravniki TZO KZ Savinjska dolina že načrtujejo dela v novem 1980. letu

Poseben problem pri delitvi skupnega prihodka je dogovarjanje standardov materialnih in ostalih stroškov, pa tudi obveznosti iz dohodka, ki objektivno nastopajo.

Menimo, da bodo potrebne korenite družbene spremembe, ker sicer je vprašljivo uvajanje novih družbenoekonomskih odnosov v prvi vrsti pri proizvodnji hrane. Sedanja situacija pa nikakor ni primeren start za pričetek uvajanja.

Nadalje menimo, da je dohodkovne odnose možno vpeljati le, če so zagotovljena takšna razmerja v primarni delitvi (tudi pri potroških materiala), ki določajo vsaj povprečno družbeno akumulacijo.

Planiranje

S samoupravnim sporazumom o združitvi v SOZD Hmezad so se delene organizacije dogovorile, da bodo dolgoročno zagotavljale hitrejši razvoj in ekonomsko varnost vseh delov. Na osnovi tega izhodišča so v precejšnji meri skupno dogovorjene naloge s področja planiranja s tem, da skupno sprejemajo letne plane, skupne srednjeročne plane in usklajujejo medsebojno povezanost v zaključenih reprodukcijskih povezavah. Dogovorjeno je tudi združevanje sredstev za izvedbo skupnih naložb.

V Hmezadu (SOZD) skušamo skupno urejati metodološke osnove srednjeročnega planiranja ter pripravljati potrebna analitska gradiva za pripravo planov temeljnih nosilcev planiranja.

V sedanjih fazi razvoja smo že izdelali analizo izvajanja sedanjega plana 76—80 s tem, da moramo poudariti, da je analiza osredotočena v izvajanje samoupravnega sporazuma o temeljih plana razvoja Hmezada (bivše delovne organizacije). Omenjena analiza je bila v izvlečku objavljena v glasilu Hmeljar, s tem pa je dana tudi širša osnova za razpravo.

Za pripravo plana SOZD sta odgovorna komisija za plan in razvojni sektor v skupnih službah SOZD. V ta namen smo že v mesecu juliju izdelali analitično gradivo »IZHODIŠČA RAZVOJA HMEZADA V NASLEDNJEM SREDNJEROČNEM OBDOBJU 1981—1985«. Omenjeno gradivo je skupna komisija dala v razpravo vsem delovnim in temeljnim organizacijam. Razprava poteka tako po ozko strokovni plati in neposredni samoupravni. Menimo, da je to gradivo primarna osnova oziroma okvir za konkretno načrtovanje ostalih nosilcev. V gradivu so izpostavljene predvsem zadeve, ki so začrtane v samoupravnem sporazumu o združitvi v SOZD.

Delavci v TOZD še niso oblikovali smernic razvoja. Ocenjujemo, da bo ta faza v postopku priprave srednjeročnega plana izvedena v novembru, kar je glede na program mesečna zamuda.

Delavski svet SOZD je imenoval delegatsko komisijo za pripravo plana, ki je že sprejela program dela, oziroma ga verificirala, ker ga je sprejel kar delavski svet SOZD.

Komisija je do sedaj dala v razpravo omenjena izhodišča in pripravljala metodološke osnove za pripravo plana. Na osnovi njenih predlogov praktično delajo strokovne službe v DS, ki pripravljajo osnove za planiranje v DO in TOZD.

Koordinacija strokovnega dela poteka prek ekonomsko organizacijskega oddelka v razvojnem sektorju. Pripravljeni so bili razgovori s strokovnjaki v DO in SOZD, ki delajo na teh nalogah ter izdelane pismene metodološke osnove: — za program dela ter njegovo usklajevanje,

- za analizo sedanjega razvoja in možnosti,
- tolmačenje zakona o družbenem planiranju in druge strokovne naloge.

Skupen program pripravljavanja plana, kot je že omenjeno, je izdelan. Konkretna metodologija (kompleksna) v Hmezadu nimamo. Skušamo pa pravočasno pripravljati metodološke osnove za pripravo gradiv posameznih faz v postopku.

Postopku planiranja je po samoupravnih splošnih aktih namenjena vrsta določil. Samoupravni sporazum o združitvi v Hmezad vsebuje posebno poglavje »Sistem skupnega planiranja in programiranja«, ki precej natančno opredeljuje sam postopek planiranja, v duhu zakona o družbenem planiranju. Poleg srdnjoročnega plana je opredeljeno tudi letno planiranje. Posebej mimo temeljnih samoupravnih splošnih aktov pa moramo sprejeti metodologijo planiranja, po kateri pripravljamo enotne oziroma skupne letne plane. Ta je trenutno v noveliranju in v usklajevanju z zakonom ter sporazumom o združitvi.

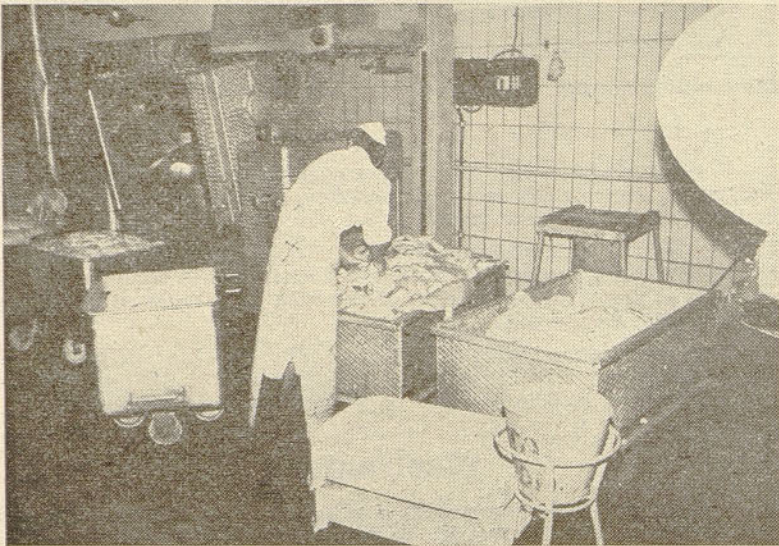
Osnovna izhodišča tekočega razvoja Hmezada v obdobju 1981–1985

V obdobju priprav obveznih gradiv za pripravo srednjoročnega plana razvoja Hmezada so osvojena naslednja izhodišča:

— v naslednjem srednjoročnem obdobju je osnovna planska opredelitev intenziven razvoj ob postopnem preusmerjanju na proizvodnjo in storitve;

— osnovni poudarek bo podan agroživilskemu kompleksu s poudarkom proizvodnje hrane kot stalna obveza oskrbovanja prebivalstva širšega območja;

— razvijanje proizvodnje za izvoz in povečevanje neto deviznega učinka.

Tako kot vse klavnice čuti pomanjkanje goved in prašičev tudi Celjska mesna industrija, ki le delno krije potrebe prebivalcev s svežim mesom in različnimi mesnimi izdelki

Skupne usmeritve Hmezada so:

Ponovna usmeritev v proizvodnjo.

Stremeli bomo za tem, da se ponovno poveča delež proizvodnje in da bo trgovska dejavnost naraščala počasneje kot do sedaj.

Usklajevanje reprodukcijskih celot. Ta nam ni uspela v sedanjem planskem obdobju.

Obvladovanje proizvodnje, predelave in oskrbe prebivalstva v celotni celjski regiji.

V bodoče bomo pokrivali vse proizvodne programe na območju celjske regije, za katere smo že sedaj investicijsko zgrajeni, koder imamo surovine in mesto na področju oskrbe.

Bistveno povečanje obsega se predvideva na naslednjih področjih: Hmeljarska proizvodnja se bo povečala od sedanjih 2.600 ton na 3.900–4.000 ton letno. Obnova bo potekala v kmečki in družbeni proizvodnji. Povečane količine so namenjene za izvoz.

— o —

Prيره mleka, njegovi predelavi, bo dan večji poudarek. V naslednjem planskem obdobju je potrebno povečati proizvodnjo, tako da bodo kapacitete novih mlekarn (Celje, Šmarje) s kapaciteto 220 tisoč litrov dnevne predelave polno izkoriščene.

— o —

Najbolj kritično situacijo na področju prيره in predelave mesa bomo bistveno izboljšali z izgradnjo farme prašičev in pitališč govedi. Zaključili bomo perutninarski reprodukcijski krog od valenja, pitanja, klanja in prodaje. Vzporedno se predvidevajo novosti v asortimanu mesnih izdelkov.

V Sempetru pripravljajo drogeve za veliko hmeljsko žičnico pri nadvozu

Hladilništvo bomo razvijali do stopnje lastnih potreb kot nosilci dela oskrbnega centra za sadje in zelenjavo. Kapacitete hladilnic se bodo več kot podvojile, zgradile pa se bodo tudi zmogljivosti za dodelavo.

— o —

Gostinsko dejavnost bomo razvijali v smeri hotelskih storitev in v smeri prehrane. Tako načrtujemo tovarno hrane, ki bi pokrivala potrebe celotne celjske regije.

— o —

Za Hmezad pomembno strojno dejavnost bomo razvili do manjše serijske proizvodnje in jo medsebojno povezali s skupnimi programi, razvojem in skupnim nastopom na tržišču.

— o —

Razvijala se bo le tista trgovska dejavnost, ki je v Hmezadu reprodukcijsko potrebna in povezana. Organizacijsko se bo povezala v smeri delitve blagovnih skupin oziroma nosilcev. Notranja trgovina bo osrednji del trgovske dejavnosti Hmezada. Predvsem želimo doseči enoten nastop izven Hmezada. Ne bomo pa razvijali trgovine, ki s Hmezadovo dejavnostjo ni povezana. Največ v razvoju je koncentracija maloprodaje v skupnih prodajalnah.

Navedene so le razvojne usmeritve, ki so interes vseh OZD, združenih v Hmezadu. Je pa še vrsta razvojnih usmeritev, ki so specifične le za posamezne OZD, pa precej doprinašajo k hitrejšemu razvoju celotnega kompleksa.

Samoupravni organi SOZD

Iz uvodnega dela tega poročila je razvidno, da SOZD Hmezad sestavlja 9 DO s 35 TOZD in TZO, 4 EDO in IB. Na ravni SOZD, v DO s TOZD in IB je organizirano 11 delovnih skupnosti skupnih služb.

Na podlagi določil samoupravnega sporazuma o združitvi ima SOZD naslednje organe upravljanja:

Delavski svet, ki šteje 50 delegatov.

Vse TO, delovne skupnosti in EDO imajo po enega delegata. Izvoljeni so tudi namestniki.

Poslovni odbor je izvršilni organ delavskega sveta in šteje 14 članov. V poslovnem odboru imajo svojega predstavnika vse DO in delovna skupnost skupnih služb SOZD. Člane poslovnega odbora imenuje delavski svet na predlog članic SOZD in delovne skupnosti.

Odbor samoupravne delavske kontrole šteje 14 delegatov, ki jih izvolijo vse DO v sestavi SOZD po enega in delovna skupnost skupnih služb.

Pristojnosti teh organov so podrobno navedene v samoupravnem sporazumu o združitvi.

Delavski svet SOZD je imel do sedaj 3 seje, na katerih je obravnaval zadeve skupnega pomena, oz. tiste, ki se po samoupravnem sporazumu o združitvi skupno urejajo.

Delo delavskega sveta lahko ocenjujemo pozitivno glede na zavzeto razpravo delegatov.

Poslovni odbor je imel do sedaj 3 seje, na katerih je obravnaval zadeve skupnega pomena, oz. tiste, ki se po samoupravnem sporazumu o združitvi skupno urejajo.

Imenoval je dve komisiji: komisijo za delitveni sistem in komisijo za družbeni standard. Obe za poglobljeno obravnavo in pripravo predlogov skupnega pomena iz teh področij.

Odbor samoupravne delavske kontrole KOZD se še ni konstituiral. Za delo samoupravnih organov strokovne službe SOZD pripravljajo gradiva.

Mandatna doba samoupravnih organov je 2 leti.

Poslovodni organ SOZD je individualni — glavni direktor. Na prvi seji 7. 2. 1979 je bil imenovan vršilec dolžnosti. V postopku je razpis za imenovanje glavnega direktorja.

Pristojnosti glavnega direktorja so določene v samoupravnem sporazumu o združitvi v SOZD.

Za izvajanje skupnih nalog in koordinacijo poslovanja med podpisnicami se v SOZD oblikuje posvetovalno telo — **svet direktorjev**.

Svet direktorjev sestavljajo vsakokratni direktorji podpisnic, interne banke in delavci na delih in nalogah s posebnimi pooblastili in odgovornostmi v delovni skupnosti SOZD.

Svet direktorjev sklicuje in vodi glavni direktor.

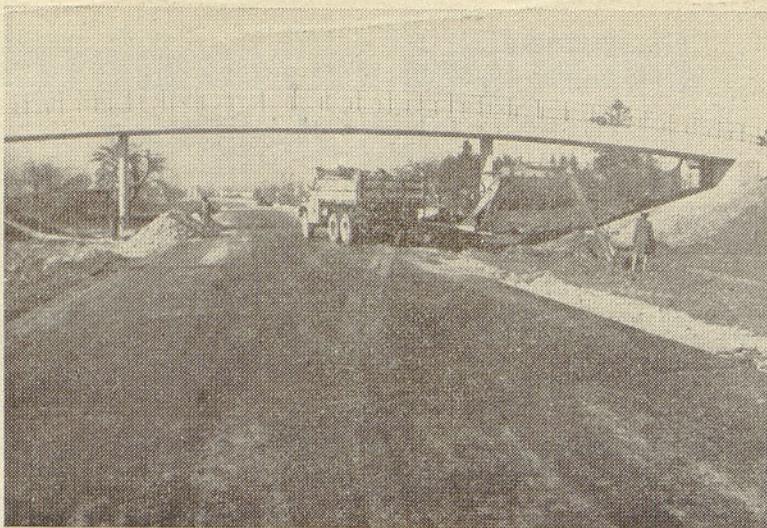
Naloge in pristojnosti se določijo v statutu SOZD.

Za izvajanje skupne in enotne poslovne politike, za usklajeno delovanje podpisnic na področju posameznih funkcij poslovanja se oblikuje področni kolegiji.

Področni kolegiji se sklicuje za obravnavanje problematike za posamezna ožja področja kot so: planiranje in programiranje, organizacija poslovanja in poslovna informatika, finančne zadeve, marketing in komercialna koordinacija, splošno organizacijske, pravne in statusne zadeve, skupna kadrovska politika, družbeni standard in druge zadeve, ki jih je potrebno usklajeno opravljati.

Področne kolegije sestavljajo po položaju odgovorni nosilci ustreznih poslovnih funkcij v delovnih organizacijah in delovni skupnosti SOZD.

Sklicujejo in vodijo jih ustrezni delavci SOZD s posebnimi pooblastili in odgovornostmi.

Žalska obvoznica bo kmalu izročena namenu. Nadhod proti Ložnici

Notranja arbitraža

Članice SOZD so se dogovorile, da bodo medsebojne spore razreševale pred notranjo arbitražo. V statutu sta podrobno urejena postopek pred arbitražo in pristojnosti.

V času obstoja SOZD še ni bilo spora, da bi se moral razreševati pred arbitražo.

Uresničevanje določil samoupravnega sporazuma o združitvi po članicah SOZD lahko ocenjujemo dobro. Do sedaj še ni bilo bistvenih odstopanj ali nasprotovanj ukrepom, ki so imeli podlago v dogovorjenih določilih sporazuma.

Problemi se kažejo v nedokončani interni zakonodaji, ker še niso sprejeti vsi skupni splošni akti, kot jih predvideva samoupravni sporazum in statut SOZD. Isti problem je tudi pri članicah.

Organiziranje družbenopolitičnih organizacij v SOZD

V SOZD je organizirana konferenca OOS, ki se sestaja enkrat letno ali po potrebi. Člani konference so vsakokratni predsedniki OOS ali drug predstavnik, ki ga določi OOS.

Konferenca je na prvi seji 29. 6. 1979 izvolila 15-članski koordinacijski odbor, ki ga sestavljajo predsedniki konferenc iz DO in predsednik OOS iz EDO.

Sprejet je Poslovnik o organizaciji in delovanju konference osnovnih organizacij zveze sindikatov in koordinacijskega odbora.

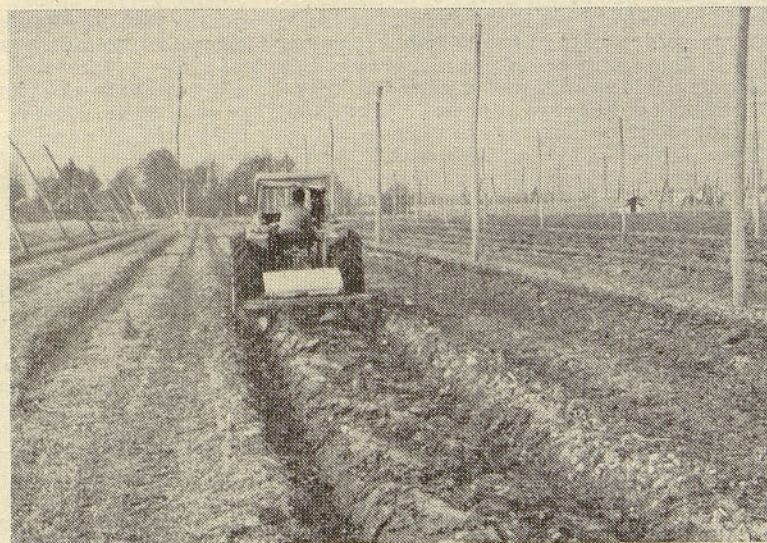
Mandat predsednika konference je enoleten in se voli vsako leto na novo po dejavnostih na letni konferenci.

Takšno organiziranje sindikata v SOZD lahko zagotavlja organizirano in kontinuirano delo sindikata kot družbenopolitične organizacije delavcev in lahko bistveno vpliva na uspešno razreševanje problemov med članicami SOZD.

V vseh DO s TOZD so tudi organizirane konference sindikatov.

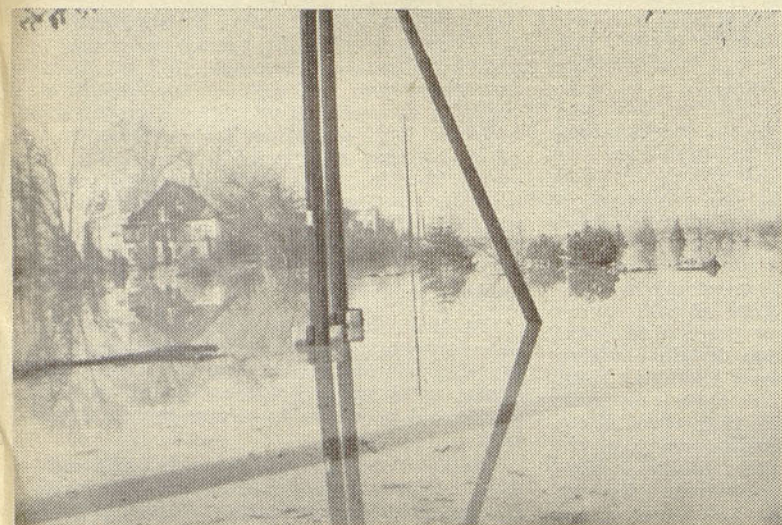
Člani ZK so organizirani v osnovnih organizacijah po TOZD in EDO.

Občuti se vrzel za akcijsko usklajeno delovanje članov ZK in OO ZK v DO, pa tudi na SOZD, ker ni s statutom predviden stalni koordinacijski organ.

Se je čas za odoravanje hmeljišč, zato izkoristimo še zadnje dni lepega vremena. Vsako hmeljišče naj bo pred zimo obdelano! Pregloboko odoravanje je škodljivo. Spodnja meja obdelave so korenine hmelja.

 hmeljar

Zaradi močnih nališov so narasle vode povzročile precej škode. Takole je Savinja poplavila 16. novembra del nji TOZD Vrtnarstvo in urejenih gredic KIC Celje

SOZD HMEZAD ŽALEC
DO GOSTINSTVO IN TURIZEM

prireja

31. decembra ob 20. uri

silvestrovanji

v SAMOPOSTREŽNI RESTAVRACIJI V GABERJU
in HOTELU PREBOLD

V Samopostrežni restavraciji bodo igrali bratje Ocvirk, v Hotelu Prebold pa Pomladni veter iz Maribora in ansambel Ritem iz Šoštanja.

Na voljo bo bogat izbor jedi in pijač.

Informacije in rezervacije v Samopostrežni restavraciji — telefon 23-260 in v Hotelu Prebold 722-000.

V Hotelu Prebold bo 1. januarja 1980 ob 20. uri novoletni ples.

Temeljna raven obveščanja so delavci

II. SREČANJE ORGANIZATORJEV OBVEŠČANJA, NOVINARJEV IN UREDNIKOV V ZDRUŽENEM DELU JE BILO 2. IN 3. NOVEMBRA V RADINU, V RAZPRAVAH JE AKTIVNO SODELOVAL TUDI PREDSEDNIK RS ZSS VINKO HAFNER.

Številni referati in razgovori so bili zastavljeni akcijsko z glavnim motom — kako naprej! Obveščanje v združenem delu se je močno razširilo, saj v Sloveniji izhaja okrog 600 glasil. Toda marsikje kakovost informacij še vedno ni na takšni ravni, kot si želimo. To zato, ker še delavec v številnih primerih ni enakopraven subjekt in nosilec informiranja, kar je ovira za boljše samoupravno odločanje.

Nad 150 udeležencev smo si na številna vprašanja, ki nas tarejo pri delu, želeli odgovoriti in smernice. Zato smo aktivno sodelovali v razpravah v treh komisijah in si izmenjali že kar bogate izkušnje. Vse z namenom izboljšati obveščanje v okolju, v katerem delujemo.

Prisluhnimo nekaterim zaključkom!

V organizacijah združenega dela je potrebno strniti še vse preveč razdrobljene sestavine v celovit, odprt in podružbljen sistem samoupravnega informiranja, ki naj bo v praksi vtkan v samoupravne odnose kot njihova sestavina od delovnih skupin, temeljnih organizacij, delovnih organizacij do SOZD in ki bo vpet tudi v širša delegatska razmerja. To pa pomeni, da mora sistem zajeti vse vire, nosilce ter sredstva za informiranje in mora biti normativno opredeljen z vsemi odgovornostmi. Za izoblikovanje in izpeljavo sistema so politično odgovorne organizacije in konference zveze sindikatov, veliko odgovornost pa imajo tudi vsi delavci s področja obveščanja in poslovodni organi. Pri vsem tem je potrebno zagotoviti ustrezen status delavcem v službah za obveščanje, saj moramo izhajati iz dejstva, da je to dejavnost posebnega družbenega pomena, zato jo je treba ustrezno vrednotiti, hkrati pa terjati ustrezno odgovornost. Napredek bomo dosegli, če bomo samoupravno odločanje »prenesli«² tudi na področje obveščanja. To pa pomeni, da bodo tudi v obveščanju dobili odločilno besedo delavci, da bodo vsi nosilci obveščanja odgovarjali samoupravnim telesom in družbenopolitičnim organizacijam, ne pa da so odvisni od razpoloženja poslovodnih teles ali vodilnih posameznikov. Poudarili smo tudi, da morajo najti v celovitem sistemu svoje mesto vsi načini komuniciranja, s katerimi bomo zagotovili delovnemu človeku pravočasno, celovito, natančno in razumljivo informacijo. Pogosto smo pripisovali prevelik pomen glasilom, zato smo ponovno spomnili na številne druge posredne in neposredne načine obveščanja. Nenazadnje je velikokrat na hitro sklican sestanek delovne, informativne ali sindikalne skupine, kjer je dana pravočasna, čeprav včasih tudi nepopolna informacija, več vreden kot analitični članek z mesečno zamudo... Pozabljam tudi na druga preprosta pomagala, kot so oglasne deske, lepaki, sprotni dnevni kratki bilteni, nenazadnje pa bo v obdobju elektronike in pri opredeljevanju razvojnih programov za srednjeročno obdobje treba razmisliti tudi o razvoju tega področja in novih sredstvih, kot so elektronski mediji ipd.

Drugi poudarek velja ravnem komuniciranja. Temeljna raven obveščanja v združenem delu so delavci v temeljni organizaciji združenega dela in temu je treba prilagoditi celotno organiziranost sistema. Tu moramo zagotoviti pretok tistih samoupravnih informacij, ki jih delavci potrebujejo za sprejemanje odločitev, oblikovanje stališč in mnenj. To je podlaga za dobro gospodarjenje v temeljni organizaciji in za povezanost z delovno organizacijo ali SOZD, na drugi strani pa tudi podlaga za oblikovanje stališč delegatov za trdnjšo vez s širšimi samoupravnimi organizmi (krajevna skupnost, občinska skupščina, sa-

meupravne interesne skupnosti itd.). Zato naj bi službe za obveščanje imele na ravni delovne organizacije, v SOZD pa naj bo koordinacija te dejavnosti in obveščanje o tistih skupnih zadevah, o katerih so se ali pa se bodo delavci s sporazumom tako dogovorili.

Temeljne informacije za delavce pa bi postale tista vsebina, ki naj bi jo skušal posredovati delavcem v slehernem delovnem okolju. Pri tem ne bi smeli ločiti poslovodnih in samoupravnih informacij. Tisti minimum, ki ga delavci morajo dobiti, so kazalci gospodarjenja in poslovanja, ki jih izkazujemo ob periodičnih ali zaključnih računih in ki ga sindikati terjamo že zdaj. Pri tem velja poudariti tudi metodo podajanja in odgovornost vseh, ki dajejo informacijo delavcu. Sistem obveščanja pa naj ne bo naravnano samo navznoter — izhajati mora iz resničnih celovitih potreb delavca in samoupravljalca, zato mu mora omogočiti tudi osnovno informacijo o širšem družbenem okolju, kjer živi, skratka, omogočiti mu mora delegatsko odločanje. V zvezi s tem smo opozorili na vlogo INDOK centrov, katerih delovanje je potrebno preučiti in razmisliti, kako jih usposobiti za delo. Pri tem pa imajo svojo odgovornost in dolžnost tudi sindikati, ki so sopodpisniki sporazuma o ustanavljanju teh centrov. V razpravi smo opozorili tudi na vlogo drugih sredstev množičnega obveščanja, zlasti lokalnega tiska in vse bolj razvitih radijskih postaj, na sredstva, ki veliko prispevajo k zaokroženju obveščeniosti delavcev. In nenazadnje, sistem obveščanja v združenem delu mora postati enakovreden sestavni del celovitega sistema družbenega komuniciranja.

Da pa bi odprli glasila delavcem, predlagamo akcijo tisoč delavcev — tisoč sodelavcev. Če bi v vsako od glasil pritegnili po deset, dvajset razgledanih samoupravljalcev, jih spodbujali in strokovno pomagali pri oblikovanju njihovih pobud, mnenj in zahtev,

Današnji čas je čas uveljavitve demokratičnih pravic. Načela in pravila, na katerih smo zgradili naš družbeni red, razen redkih izjem, ne napada nihče več. Kljub temu pa imajo birokracija, odtujeni centri moči in še nekateri v rokah precejšnje oblasti. Zato dostikrat pride do značilnega in prav tako očitnega paradoksa: ko po eni strani, po formalni urejenosti, vse bolj raste demokratična moč družbenega sistema, po drugi pa se znotraj njega prav tako bohoti odtujenost od delovnega človeka in občana.

bo akcija nedvomno uspela. V pomoč in spodbudo pa bodo v odboru za obveščanje in politično propagando pri RS ZSS pripravili priročnik.

Občinski sveti zveze sindikatov naj vsaj enkrat na dva meseca razgrnejo novinarjem in organizatorjem obveščanja svoje delo, načrte, ocene, Komisije (odbori, sveti) za obveščanje naj v sodelovanju z aktivni Društva novinarjev Slovenije celovito ocenijo samoupravni pretok informacij v organizacijah združenega dela na svojem področju ter spodbujajo razvoj. Ker so sindikati najbolj odgovorni za to področje, bodo obravnavali obveščanje na eni od prihodnjih sej predsedstva republiškega sveta, kjer se morajo tudi dogovoriti za neposredne akcije in medsebojne odgovornosti pri tem. Ob tem velja pozornost tudi vlogi in položaju Delavske enotnosti, ki se bo tudi bolj odprla sodelavcem — dopisnikom in dogajanju na terenu.

Še smo razpravljali o tehničnem urejanju informacij in glasil, o odnosih s tiskarnami, ki marsikje ne znajo ali nočejo prisluhniti marsikdaj težki situaciji informatorjev in imajo glasila kot privesek, da celo za lep vir dohodkov.

Posvetovanje sta skrbno pripravila odbor za obveščanje republiškega sveta ZSS in sekcija pri Društvu novinarjev Slovenije.

Gradivo in zaključki srečanja, ki bodo objavljeni tudi v Delavski enotnosti, morajo biti dragoceno izhodišče za obravnave in ukrepe tako v delovnih organizacijah, SOZD, sindikatih in tudi društvih novinarjev.

Vy

Celjska mesna industrija

Pred občnimi zbori sindikata

Naša dolžnost je, da vsako leto enkrat na občnih zbore članov sindikata, ki bodo januarja 1980, ocenimo svoje delo in sprejmemo sklepe za delovanje sindikata v prihodnjem letu. Če se vprašamo, kaj smo glede delovanja sindikata dogovorili pred slabim letom in nam je ta dogovor eno od izhodišč za bodoče delo, je nujno vprašati se, kako uresničujemo zakon o združenem delu in kaj smo že uresničili in katera so tista področja, na katerih nas še vedno čakajo bitke s ciljem uresničiti vsebino kongresnih sklepov in statuta sindikata.

Ko smo z novim letom 1979 iz dveh TOZD organizirali štiri TOZD in delovno organizacijo z delovno skupnostjo skupnih služb, so dozorili pogoji tudi za reorganizacijo sindikata. To nalogo smo opravili spomladi. Iz treh smo ustanovili pet osnovnih organizacij sindikata in sindikalno konferenco. Začela je delovati tudi koordinacija sindikata na ravni SOZD Hmezad. Osnovno dejavnost smo v teh novih osnovnih organizacijah usmerili na področja, ki se nanašajo na sprejemanje samoupravnih splošnih aktov, samoupravno organiziranost, dohodkovne odnose, uveljavljanje racionalizacij in inovacij, samoupravno družbeno planiranje, vlogo sindikata in drugih

DPO pri uveljavljanju in dogovarjanju družbenoekonomskih odnosov in delovanje delegatskega sistema.

Očitno je, da bomo morali na področju sprejemanja samoupravnih splošnih aktov v bodočem obdobju storiti več, kakor smo to uspeli v letu 1979. Sprejeli smo pravilnike o delovnih razmerjih, precej naporov vložili v pripravo razvida del in nalog, ki je sedaj, v začetku decembra tako daleč, da ga bodo delavski sveti TOZD in DSSS lahko sprejeli. Vključili smo se v razpravo o samoupravnem sporazumu o svobodni menjavi dela med delavci delovne skupnosti skupnih služb SOZD Hmezad in DO, članicami te SOZD. Potrebe, da v prihodnjem obdobju storimo več in hitreje, se zaveda tudi delavski svet DO, ki je sprejel na nedavni seji program dela pri sprejemanju samoupravnih splošnih aktov. Naj omenimo samo nekatere od teh aktov, ki jih bomo politično ocenjevali v sindikatu, preden jih bomo sprejeli na sejah delavskih svetov ali z referendumom: metodologija za vrednotenje del in nalog, spremembe in dopolnitve samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za razporejanje dohodka in

(Nadaljevanje na 11. strani)

Pred občnimi zbori sindikata

(Nadaljevanje z 10. strani)

čistega dohodka ter OD in sredstev za skupno porabo, pravilnik o stanovanjskih razmerjih, pravilnik o organizaciji in delu odborov samoupravne delavske kontrole, poslovnik za delo samoupravnih in drugih organov v TOZD in DO, pravilnik na področju ljudske obrambe in družbene samozaščite, pravilnik o inovacijah, pravilnik o varnosti pri delu; omenili smo samo najpomembnejše.

Na področju samoupravne organiziranosti smo neko obdobje, v katerem smo se odločili za nove organizacijske oblike, zaključili. Še vedno pa se tudi v tem trenutku in v bodočem obdobju moramo vprašati, kaj smo storili in koliko smo si prizadevali, da bi to tudi zaživele.

Več moramo v bodoče storiti, da bodo res zaživele samoupravne delovne skupine, da bomo dejansko delili rizik in ugotavljali odgovornost, kadar odstopamo od planskih ciljev. Ugotoviti moramo, kaj še lahko storimo za večjo socialno varnost delavcev, več moramo storiti, da bo delo skupnih služb tako na ravni delovne organizacije, kot na ravni SOZD, bolj odvisno od vloženega dela delavcev v teh delovnih skupnostih. Bolje se moramo povezati s krajevnimi skupnostmi, v katerih žive naši delavci.

NADOMESTNE VOLITVE

Družbenopolitične organizacije so ob nedavni analizi delovanja delegatskega sistema ugotovile, da je od volitev v letu 1978 zaradi prenehanja delovnega razmerja prenehal mandat kar 32 delegatov. Tudi to je ena od ovir za uveljavljanje vsebine delegatskega odnosa. Zato je delavski svet DO Celjska mesna industrija sprejel sklep o razpisu nadomestnih volitev, ki bodo zadnji teden v decembru 1979. V teku je živahna dejavnost v vseh petih osnovnih organizacijah sindikata in drugih DPO zaradi evidentiranja kandidatov. Ker je naš kolektiv po starostni sestavi dokaj mlad, se v to aktivnost vključujejo tudi osnovne organizacije ZSMS.

Samoupravne delovne skupine v vseh štirih TOZD in v DSSS sicer občasno aktiviramo, zlasti ko gre za vsebinsko razpravo o rezultatih gospodarjenja ob četrtletjih in kadar gre za zbornice delavcev, ki jih izvajamo delno po samoupravnih delovnih skupinah. Nismo pa jih že uspeli pritegniti tudi tedaj, ko delegat v delavskem svetu TOZD ali DO prejme gradivo za sejo delavskega sveta, čeprav smo se v statutih TOZD samoupravno dogovorili, da bodo delegati v delavskih svetih prihajali na seje s stališči svojih samoupravnih delovnih skupin. Ko gre za odnos do skupnih služb, smo včasih vse preveč pavšalno kritični. Bodimo objektivni, vendar hkrati tudi dosledni v zahtevi, da naj poročilo o delu delovne skupnosti skupnih služb za leto 1979 in njihov delovni program za leto 1980 pride na dnevni red samoupravnih delovnih skupin v TOZD. Samo tako bomo omogočili resnično svobodno menjavo dela, plačilo po delu in doseganje drugih ciljev, zapisanih v zakonu o združenem delu in naših samoupravnih splošnih aktih.

Največ je v povezovanju s krajevnimi skupnostmi storila TOZD Maloprodaja, ki je z vsemi krajevnimi skupnostmi, v katerih so njene poslovalnice, sklenila samoupravne sporazume o skupni narodni zaščiti. V kratkem se bomo zaradi dokončne rešitve nekaterih vprašanj s področja ljudske obrambe in družbene samozaščite na podoben način samoupravno povezali z vsemi krajevnimi skupnostmi, v katerih žive naši delavci iz vseh TOZD in delovne skupnosti skupnih služb naše delovne organizacije. Ta stik s krajevnimi skupnostmi pa moramo izkoristiti tudi za reševanje drugih vprašanj naših delavcev.

Samoupravno smo povezani tudi znotraj celjske regije, republike Slovenije in federacije. Zadnje čase se je pri organih teh družbenopolitičnih skupnosti in v družbenopolitičnih organizacijah teh skupnosti temeljito slišal naš glas. To je zlasti zasluga individualnih poslovnih organov in njihovih neposrednih sodelavcev, ki so vložili ogromne napore v smeri reševanja sistemskih vprašanj na področju preskrbe z mesom in mesnimi izdelki. Mnogo truda so vložili tudi naši delegati v sindikalnih organih občine Celje in republike Slovenije. S tako vsestransko, poslovno in politično aktivnostjo moramo nenehno nadaljevati in v nobenem primeru popuščati pri intenzivnosti, vse do takrat, dokler ne bomo uspeli rešiti vseh sistemskih

vprašanj. Poseben optimizem in elan nam pri tem daje dejstvo, da so se mnogi sodelavci skupnih služb SOZD Hmezad na čelu s tov. v. d. glavnim direktorjem Vinkom Kolencem neposredno vključili v reševanje vprašanj mesne industrije.

O drugih vprašanjih, nakazanih v uvodu tega prispevka, prihodnjic. In še nekaj: Pričakujem, da bodo spregovorili s pisano besedo v našem časopisu tudi drugi. In ne samo zaradi priprav na občne zbornice sindikata. Tudi zaradi potrebe po pospeševanju postopkov, ki naj končno vendarle omogočijo dohodkovne odnose v celotni reprodukcijski verigi. Samo ti odnosi, vgrajeni v tisto, kar že imamo in v tisto, kar pripravljamo v srednjeročnih programih razvoja, nam dajejo socialno varnost. Ta pa je bila in je osnovni motiv za združevanje našega dela in sredstev v TOZD, DO in SOZD.

Jože Zagoričnik

Delavski svet
DO HMEZAD eksport-import
Žalec

Javna licitacija

za naslednja osnovna sredstva:

- miza — inventarna številka 16722 — nabavna vrednost 1.758,55 din ocenjena na 1.200 din;
- pisalni stroj — inventarna številka 17692 — nabavna vrednost 12.340 din ocenjen na 200 din;
- pisalna miza — inventarna številka 17945 — nabavna vrednost 2.301,85 din ocenjena na 300 din;
- pisalna miza — inventarna številka 17949 — nabavna vrednost 1.079,35 din ocenjena na 300 din;
- omara — inventarna številka 17892 — nabavna vrednost 826,05 din ocenjena na 100 din;
- miza — inventarna številka 17932 — nabavna vrednost 987,55 din ocenjena na 100 din;
- omara — inventarna številka 17919 — nabavna vrednost 1.218,85 din ocenjena na 200 din;
- miza — inventarna številka 17986 — nabavna vrednost 515,80 din ocenjena na 50 din;
- omara rolo — inventarna številka 17916 — nabavna vrednost 282,70 din ocenjena na 50 din;
- omara rolo — inventarna številka 17884 — nabavna vrednost 849,70 din ocenjena na 100 din;
- miza strojepisna — inventarna številka 17954 — nabavna vrednost 517,65 din ocenjena na 50 din;
- pisalni stroj — inventarna številka 17698 — nabavna vrednost 12.354,60 din ocenjen na 300 din;
- sedežna garnitura — inventarna številka 17780 — klop — nabavna vrednost 2.076,10 din; 17781 — stol — nabavna vrednost 2.371,65 din; 17782 — stol — nabavna vrednost 2.371,65 din; 17783 — stol — nabavna vrednost 2.371,65 din; 17784 — stol — nabavna vrednost 2.371,65 din; 17785 — miza — nabavna vrednost 8.267,65 din. Garnitura je ocenjena na 2.000 din.

Licitacija bo 10. decembra 1979 ob 10. uri v avli DO Hmezad eksport-import.

Prednost nakupa imajo DO v SOZD Hmezad in delavci DO Hmezad eksport-import, nato pa zunanji interesenti.

Aktivna skupina zdravljenih alkoholikov

V Celjski mesni industriji že sedem let aktivno deluje skupina zdravljenih alkoholikov. Z veseljem srcom, v ponos našim družinam in delovni organizaciji ter z nageljni smo v tem letu obhajali sedem jubilejev. Imamo namreč navado, da v ožjem krogu skupine zdravljenih alkoholikov, ob udeležbi direktorja delovne organizacije in drugih sodelavcev, ki so nam po svoji dejavnosti blizu, z nageljni proslavimo obletnice vzdržnosti posameznega člana.

Letošnji jubilarji so obhajali različne obletnice vzdržnosti od dveh do sedemnajst let. To je spodbuda ne samo za člane skupine zdravljenih alkoholikov, ampak tudi za druge naše sodelavce, zlasti tiste, ki imajo različne probleme z alkoholom. S trdno voljo se doseže vse.

Vlado Ivekovič

DRAŽJE MLEKO

Drobnoprodajne cene mleka v Makedoniji so zvišali na 9 oziroma 9,40 dinarja za liter. Pri ceni gre predvsem za to ali so občine zagotovile premije za proizvajalce ali ne. Takšna cena bo omogočila proizvajalcem, da za liter mleka dobijo 7,30 dinarja. Odločitev o novih cenah mleka je sprejel izvršni svet Makedonije po predlogu izvršnih svetov občin in proizvajalcev mleka.

ŽALEC

4. REFERENDUM USPEL

Rezultat dolgotrajnih in načrtnih priprav je bil proti vsem pričakovanjem uspešen referendum za samoprispevek. Glasovalo je kar 95,4 odstotka volilnih upravičencev in kar 76,7 odstotka za že četrti samoprispevek za obdobje od 1980. do 1984. leta.

Vy

Urednikov kotiček

Referendum za četrti samoprispevek v občini Žalec je uspel proti vsem pričakovanjem. Glasovanja se je udeležilo kar 95,4 odstotka, za samoprispevek pa se je odločilo kar 76,7 odstotka volilcev. Odličen rezultat je plod dolgega, načrtnega in temeljitega sodelovanja in obveščanja slehernega občana o koristih, ki jih bomo pridobili v letih 1980 do 1985 po vsej občini. Storili smo velik in odločilen korak. Mnogo jih še bomo morali, da bo zastavljen načrt tudi dosledno uresničen.

V Radencih smo se sestali organizatorji obveščanja v združenem delu. Starejši udeleženci po delu na informiranju smo ugotovili, da obnavljamo stare apele: bolj smelo in vsestransko v obveščanje delavcev, da za delavca ne sme biti poslovnih skrivnosti, da naš položaj v podjetjih ni rožnat, ker smo največkrat odvisni od volje vodilnih, često tehnokratskih in birokratskih struktur in brez podpore družbenopolitičnih organizacij in še in še. Čvrsteje se bomo morali povezati z RS ZSS in DNS.

Leto 1979 mineva. Za posameznika zelo različno po delu, uspehu in zadovoljstvu, za SOZD Hmezad pa kljub številnim težavam v znamenju velikih delovnih zmag in še večjih načrtov.

Lep pozdrav!

Urednik

Obvestilo kmetovalcem

Živinorejcem, ki so silirali preveč dozorelo koruzo ali poškodovano od slane, se je ob pričetku krmiljenja silažna masa pričela segrevati. Segreva se tudi travna silaža, ki je narejena iz ostarele ali preveč ovele trave.

Da bi preprečili segrevanje in s tem kvarjenje silažne mase, priporočamo UPORABO PROPIONSKE KISLINE.

V prodaji je v kmetijski preskrbi Prebold. Točna navodila o uporabi kisline dobite v Kmetijski preskrbi Prebold.

Strokovna služba
KZ »Savinjska dolina«

RAZPIS

Komisija za medsebojna razmerja delavcev TOZD Tovarna krmil Žalec, Vrečarjeva 13

razpisuje dela in naloge

VODENJE
FINANČNO-RAČUNOVODSKIH DEL

Pogoji:

— višja ali srednja šolska izobrazba ekonomske smeri,

— 2—3 leta delovnih izkušenj na takih ali podobnih delih,

— 3-mesečno poskusno delo.

Stanovanja ni, osebni dohodek po pravilniku.

Vloge sprejema komisija za medsebojna razmerja delavcev TOZD TK Žalec, Vrečarjeva 13, 15 dni od objave razpisa.

Breza, hrast in gaber

Ob potoku breza bela
objema s hrastom si želi.
Ljubezen brani stari gaber,
kot nem stražar vmes stoji.

V hrepenjenju je drhtela breza,
proti njej se veja hrasta steza.
Brž ljubosumen gaber reče — stoj!
Pohotni sosed; tale svet je moj!

Hrast o brezi zdaj le sanja.
Užaljen modruje molče.
Gabru le z vejo nagaja
in upa, da omehča mu srce.

V žalosti se je breza sklonila,
njeno otožnost spoznal je vihar.
Brž črne oblake je vpregel
in izruval črn gaber iz tal.

Alojz Anderlič

ŠOLANJE SO KONČALI

Letos so končali šolanje s statusom izrednega študenta:

— Jasminka Kamenar iz Celjske mesne industrije na Poklicni administrativni šoli v Celju.

— Ljudmila Kukovec, Lucija Miklavc, Danica Tajnšek in Janez Podveržen iz DO Gostinstvo in turizem na Gostinski šoli — poslovodska gostinska šola.

— Breda Gril iz DO Notranja trgovina na Višji upravni šoli.

— Rozina Vybihal iz DO Kmetijstvo Žalec na VEKŠ II. stopnja.

— Boris Skalin iz Investicijskega oddelka SOZD Hmezad — podiplomski študij iz ribištva (magisterij) na Poljoprivrednom fakultetu v Zagrebu.

— Breda Žagar in Stanislav Košenina iz DS Skupne službe SOZD Hmezad sta opravila pravosodni izpit pri Republiškem sekretariatu za pravosodje, organizacijo uprave in proračun v Ljubljani.

Vsem imenovanim in vsem, ki si niso želeli pridobiti statusa izrednega študenta, a so šolanje uspešno končali, iskreno čestitamo!

Sodelavci

Vremenski pregovori

Če zmrzlina grudna ne otaja, že prosinca hujši mraz nastaja.

Kolikor bliže je božič mlaja, toliko hujši mraz prihaja.

Izreki

Okolje, v katerem živimo, je naša šola. Če razreda ne napravimo, ga moramo ponavljati.

Socializma imamo lahko samo toliko, kolikor si ga ustvarimo, ne pa kolikor si ga želimo.

S polnimi usti je težko povedati resnico. Višje si, lažje jahaš.

MESNA INDUSTRIJA

Higienski minimum

V novembru so za delavce, ki delajo z mesom in tečaja še niso opravili, priredili v popoldanskem času predavanja o higijenskem minimumu. Obiskovalo ga je dvajset slušateljev.

Vy

Zapustil nas je TINE PUKMAJSTER

Drevesa umirajo vzravnano. Tudi Tine se je tako in nenadoma med delom 5. novembra poslovil od nas, sodelavcev v Celjski mesni industriji. Omahnil je sredi dela. Njegovih 52 pomladi se je sicer že prevesilo v življenjsko jesen. Vendar, poznali smo ga kot požrtvovalnega delavca, vedrega delovnega tovariša, zato nas je njegovo nenadno slovo presenetilo in presunilo. Njegovo življenje ni bilo izpolnjeno samo z delom, ampak tudi z neizprosnim bojem za pravico in svobodo. Prenehalo je biti njegovo, od dela in borbe utrujeno srce proletarca. Utrujenost njegovega srca ima svoje vzroke že v rani mladosti, ko se je kot sin rudarja tudi sam odločil za ta poklic. Že kot zelo mlad fant, skoraj deček, je prestal mučenja gestapovskih krvnikov, ki ga niso uspeli zlomiti, in je skupaj z očetom prijel za orožje in stopil v borbo za svobodo slovenskega in drugih jugoslovanskih narodov ter boljši in pravični jutri delavca in kmeta. Za svoje nesebično, neustrašno in požrtvovalno udeležbo v oboroženem boju je bil dvakrat odlikovan z medaljo za hrabrost. Boril se je v XIII. SNOUB Bračiča. Domačini v Preboldu, borec iz XIII. brigade in sodelavci v CMI bodo svetel lik delavca in boreca ohranili v trajnem spominu.

Jože Zagoričnik

ZAHVALA

V imenu vseh ožjih sorodnikov pokojnika se zahvaljujem Celjski mesni industriji in zlasti tov. Miletu Begoviču, Janku Cerovšku, Andiju Goršku, Jožetu Zagoričniku in vsem drugim sodelavcem, ki so tako lepo poskrbeli za zadnje slovo od mojega brata Tineta Pukmajstra in pomagali pri reševanju problemov.

Slavko Pukmajster

OGLAS

Prodam kombinirano peč na trdo in tekoče gorivo znamke Wolf za sušilnico hmleja od 9 do 12 m² in obiralni stroj mali Wolf.

Jošt
Gotovlje 31
63310 Žalec

Glasilo Hmeljar izdaja delavski svet SOZD Hmezad Žalec — Ureja uredniški odbor: predsednik Tone Gubenšek, dipl. inž. kmet.; člani: Jože Brežnik, dipl. inž. kmet., Eva Orač, Jože Zagoričnik, Miljeva Kač, dipl. inž. kmet. — urednica strokovne priloge za hmeljarstvo, Vili Vybihal, kmet. inž. — glavni in odgovorni urednik — Uredništvo je v SOZD Hmezad v Žalcu, Ulica žalskega tabora 1 — Glasilo izhaja enkrat mesečno v 5.000 izvodih — Mesečna naročnina 12,5 din — Tisk AERO Celje — tozd grafika

XXVII. kongres mednarodnega hmeljarskega biroja (IHB) 1979

Letošnji kongres IHB je bil v času od 1. avgusta v letoviškem mestu Eastbourne na južni obali Anglije. Udeležba na kongresu je bila razmeroma zelo dobra. Zastopane so bile vse članice, in sicer: Avstralija (5), Belgija (13), Čehoslovaška (8), Zvezna republika Nemčija (18), NDR (2), Anglija (36), Španija (18), Francija (5), Madžarska (2), Poljska (1), Jugoslavija (21) in ZDA (8). Razen delegatov članic pa so na kongresu aktivno sodelovali še po 2 predstavnika hmeljarjev Japonske in pa komisije za hmelj pri Evropskem skupnem trgu (EWG) in je tako na kongresu bilo skupno 141 udeležencev.

Delovni del kongresa je obsegal:

- zasedanje predsedstva IHB,
- zasedanje ekonomske komisije,
- zasedanje tehnične komisije,
- zasedanje generalne skupščine in
- ogled hmeljarskih farm in centralne hmeljarne v pokrajini Kent.

SEJA PREDSEDSTVA IHB

Otvoril in vodil jo je predsednik g. Edward Lane. Udeležili so se je 1 do 4 predstavniki posameznih članic. Jugoslovani pa: tov. Fedor Pirkmajer, Vinko Kolenc in Vinko Moilan.

Ugotovljeno je bilo, da so članice v predsedstvu IHB imenovalle naslednje svoje delegate, ki so na seji bili tudi prisotni:

BELGIJA:	Top
ZR NEMCIJA:	Höfter
ČSSR:	Srp
NDR:	Borde
ANGLIJA:	Blest
ŠPANIJA:	Arcenegui
FRANCIJA:	Lux
MADŽARSKA:	Cseh
JUGOSLAVIJA:	Pirkmajer
POLJSKA:	Kulig
ZDA:	Signorotti
AVSTRALIJA:	upravičen izostanek

Zapisnik predhodne seje predsedstva, ki je bila dne 10. 3. 1979 v Parizu, je bil soglasno sprejet. S tem v zvezi je predsednik ekonomske komisije g. Broome prisotne obvestil, da bo 30. novembra t. l. izredno zasedanje te komisije v Pragi in prosi, da se posamezne članice izjasnijo o številu njihovih udeležencev na tej seji. Jugoslovani smo orientacijsko prijaviili 2 udeležence.

Sledila je izmenjava poročil posameznih članic o njihovih hmeljskih površinah in cennitvi pridelka hmelja v l. 1979. Iz teh sledi, da so se hmeljske površine pri članicah IHB tudi letos znižale, in sicer za 42 ha ter znašajo 58.938 ha. Tudi pridelek se ne obeta najboljši.

Ta je le za približno 50 do 150 ton višji od lanskega, ki je veljal za zelo slabega. Posledica tega je, da je ravnotežje med proizvodnjo in potrošnjo hmelja, ki smo ga pričakovali šele v l. 1980, že doseženo in da je celo povpraševanje po hmelju že nekaj večje od pričakovane proizvodnje.

Končno je na seji predsedstva bilo dodatno odobrenih še 13 odlikovanj »HOPFEN-ORDEN«, od tega eno II. stopnje (Borde).

SEJA EKONOMSKE KOMISIJE

Zasedala je takoj po seji predsedstva, vodil pa jo je njen zelo prizadeven predsednik g. Broome (Anglija). Pozdravil je zelo številne udeležence članic, dva opazovalca iz Japonske in še zlasti prizadevnega predstavnika komisije za hmelj pri Skupnem evropskem trgu (EWG), g. Standinga. Z velikim zadovoljstvom je ugotovil, da smo priča nadaljnjim pozitivnim premikom na hmeljskem tržišču, ki so zelo v prid proizvajalcem hmelja, pa se zato letošnji kongres odvija v mnogo boljšem vzdušju kakor je to bil primer v zadnjih nekaj letih.

Za tem so predstavniki vseh članic podali poročilo svojih dežel o gibanju njihove hmeljske proizvodnje v letih 1978 in 1979 (ocena).

Iz poročil predstavnikov posameznih članic in razprave po tej problematiki izhajajo:

— da je proizvodnja hmelja končno usklajena s potrebami,

— da so zato zaloge hmelja in hmeljskega ekstrakta pri pivovarnah in pri trgovcih, katere so zadnja leta zelo pritiskale na hmeljsko tržišče in na ceno hmelja, končno v glavnem splahnele,

— da se potrošnja hmelja zopet orientira predvsem na aromatične sorte hmelja, zato prav tem cena še zlasti močno narašča,

— da se potrošnja hmeljskega ekstrakta niža in da nasprotno zelo narašča poraba pelletiziranega hmelja,

— da je ugotovljenemu letnemu porastu proizvodnje piva za 3 % s proizvodnjo hmelja treba slediti zelo previdno, kajti pivovarska industrija je v stanju z različnimi tehnološkimi postopki dozajcijo hmelja pivu še zmanjšati pa tudi samo ena rekordna hmeljska letina lahko stanje bistveno spremeni.

Zelo resna opozorila, ki so jih profi prevelikemu optimizmu in nekaterim nameram ponovne večje širitve hmeljišč (npr. v ZDA, izrekli Standing (EWG), Riha (ČSSR), Seebacher (ZRN) in še nekateri drugi, zato niso bila odveč in so tudi bila deležna podpore večine delegatov.

ZASEDANJE TEHNIČNE KOMISIJE

Pod vodstvom njenega predsednika H. Hollmana je tehnična komisija zasedala popoldne 1. delovnega dne kongresa.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Za uspešno obnovo hmeljišč je pomembna tudi pravočasna nabava reprodukcijskega materiala. Stebre za žičnico je prekril prvi sneg

(Nadaljevanje s 1. strani)

Velika udeležba delegatov (nad 100) izprčuje izreden interes udeležencev za tehnološka vprašanja sodobnega hmeljarstva.

P. A. D. DAVIES je podal prvi referat, in sicer na temo: »Tehnološke spremembe v hmeljarstvu in njihova uresničitev na praktični hmeljski farmi«.

G. Davies je farmer, sicer pa poznan angleški hmeljski strokovnjak. Na 162 ha veliki farmi mu predstavlja hmeljarstvo s 50 ha hmeljišč glavni dohodek. Razen tega pa je še strokovno odgovoren za hmeljsko proizvodnjo na dveh ostalih farmah, ki so last pivovarn, v skupni površini 100 ha hmeljišč. Kot praktičnega hmeljarja so ga predvsem okupirali problemi racionalizacije hmeljske proizvodnje, to je uvajanja enostavnejših in racionalnejših metod dela, v cilju zniževanja proizvodnih stroškov. Prvo večjo spremembo v gospodarnosti in tehnologiji so angleški hmeljarji doživeli takoj po letu 1950 z uvedbo strojnega obiranja in nekaterih novih kemičnih sredstev. Velik pomen pa so imele tudi nove sorte hmelja, ki so jih vzgojili v Wye College.

P. A. D. Davies je takoj začel na svoji farmi z razmnoževanjem brezvirusnih matičnih rastlin hmelja novih sort. Te je razmnoževal na površinah, ki so bile dovolj izolirane od ostalih hmeljišč in na katerih že najmanj 3 leta ni rasel hmelj. Z novimi sortami je do leta 1978 tudi povečal proizvodnjo alfa kisline od prejšnjih 90 na 180 kg/ha, oz. za okroglih 100%. Izpad pridelka v času premene hmeljišč zmanjšuje na ta način, da zasadi sadike hmelja na stalna mesta v hmeljišču že konec junija in tako se že dovolj ukoreninijo, da lahko dajo naslednje leto kot prvoletnik že skoraj normalen pridelek. S fosforjem in kalijem gnojijo enkrat letno in to na osnovi analize zemlje, prav tako po potrebi dodajo apno in magnezij. Količina dušika je po posameznih sortah različna, uporablja pa se konec marca, konec aprila in konec maja ali v začetku junija in to vsakokrat približno po tretjino.

Oskrba hmelja je po sistemu »minimalne obdelave«. To je brez vsake obdelave zemlje. Problem plevelov rešujejo s kemičnimi sredstvi. V ta namen hmeljišča tretirajo v začetku marca, to je še pred odganjanjem hmelja z 2,5 kg/ha Simazina in dodatkom nekaj Gramoxona. Napeljava hmelja je po običajnem sistemu, in sicer je prvo čiščenje ročno, drugič napeljejo le še vršičke odvitih panog. Takoj nato sledi škropljenje odvečnih poganjkov s 4% emulzijo mineralnega olja, in sicer do višine 30 cm. Če je potrebno še drugo tretiranje, je do višine 60 cm z istim sredstvom. Sredi julija sledi zadnje tretiranje odvečnih in spodnjih stranskih poganjkov do višine 1 m z 2% emulzijo mineralnega olja in dodatkom Gramoxona.

V borbi proti listnim ušem uporabljajo talni sistemski insekticid Cytrolane (Maphosfolan), in sicer z zalivanjem 0,1 liter na rastlino. V zadnjem času povzročajo zopet večje probleme rdeči pajek in so proti istemu primerani 2 do 3-krat škropiti s sredstvi Dicofof ali Plictran 25 W. Proti peronospori uporabljajo v zadnjem času kot talni in listni sistemski fungicid RIDOMIL, in sicer z njim prvič zalivajo, ko dosežejo poganjki 10–15 cm in 10 do 12 tednov, nato še enkrat škropijo. Ugotavljajo izredno zanesljivo delovanje Ridomila.

V borbi s hmeljno pepelasto plesnijo dosegajo angleški hmeljarji odlične rezultate s sredstvom Bayleton. S škropljenjem začnejo že aprila, ko dosežejo poganjki višino 30 cm.

Velike pozornosti so bila deležna nadaljnje razmišljanja g. Daviesa o tem, kakšne možnosti se še ponujajo za zniževanje proizvodnih stroškov. Meni, da sedanje hmeljske žičnice, ki so v Angliji visoke 5 m (pri nas 6 m in več), predstavljajo izredno visoko investicijo. Ta investicija močno bremeni proizvodne stroške, velika večina nasadov pa tudi močno podražuje zaščito pred boleznimi in škodljivci. Zaradi tega je že pred časom zastavil poskus gojitve hmelja na konstrukciji višine samo 2 m. Če bo ta poskus uspešno zaključen, bi to bilo istočasno tudi zelo dobro izhodišče za uvedbo mobilnega stroja za obiranje hmelja. Stroški za sedanje zelo drage hmeljske žičnice bi lahko bili v tem

primeru v veliki meri prihranjeni, varstvo hmelja bi se zelo poenostavilo, problemi pri napeljavi hmelja in vpliva vetra bi se zelo zmanjšali. Zato meni, da bi vsi ti prihranki prav gotovo nadomestili izpad pridelka, s katerim je treba zagotovo pri tako korenitih spremembah računati.

Na koncu je g. Davies strnil vpliv vseh izboljšav oz. racionalizacij angleškega hmeljarstva, od tehnologije (minimalna obdelava itd.), do uvedbe novih — proti boleznim rezistentnejših sort, ki imajo istočasno tudi večjo vsebino alfa kisline, takole: pridelek alfa kisline po ha se je v primerjavi z letom 1960 skoraj podvojil. Z ozirom na vrednost angleškega funta v letu 1978 izhaja, da se je cena alfa kisline po kg lahko zmanjšala za pivovarne od nekaj čez 30 Lstg v letu 1969 na nekaj izpod 20 Lstg v letu 1978. In vse to je doseženo kljub neproporcionalnemu porastu osebnih dohodkov in porabe zaščitnih sredstev in mineralnih gnojil.

V nadaljevanju dela tehnične komisije so bili podani še naslednji referati, katerih vsebine zaradi pomanjkanja prostora žal ne moremo detajlneje opisati.

G. DEPRETTERE (Belgija) je podal zelo zanimiv pregled razvoja tehnike pri eksplo-

taciji hmelja s posebnim poudarkom na zaščiti hmelja.

A. SRP (ČSSR) je govoril o rezultatih zaščite hmelja v ČSSR.

H. KOLLMAN (ZRN) je podal rezultate raziskav Inštituta v Hüllu o problemih enakomernega nanašanja pesticidov na rastlino.

Mg. ČETINA (Jugoslavija) je s svojimi izvajanci o tehniki pršenja zelo dobro dopolnil predhodni referat H. Kollmana.

GENERALNA SKUPŠČINA

Zasedala je tretjega dne kongresa ob 10,30. Otvoril in vodil jo je predsednik IHB g. E. Lane. Pozdravil je zelo številne predstavnike vseh članic kakor tudi goste (EWG in Japonske), nato je skupščina začela svoje delo po predloženem dnevnem redu.

Poročilo o pretekli generalni skupščini, ki je bila dne 5. 8. 1978 v Leonu (Španija), je bilo soglasno sprejeto.

Iz poročil predstavnikov vseh članic, ki so bila podana že na seji ekonomske komisije, je bil narejen skupni pregled gibanja površin hmeljišč in skupnega pridelka hmelja članic IHB za leti 1978 in 1979, kakor sledi:

Država	Površine ha		Pridelek Ztr/50 kg (ocena)	
	1978	1979	1978	1979
Avstralija	915	915	37.180	39.000
Belgija	800	750	27.482	25.500
ZRN	17.622	17.273	606.602	560.000—580.000
ČSSR	10.400	10.400	201.757	220.000—230.000
NDR	2.104	2.200	47.730	57.000
Anglija	5.837	5.720	187.374	201.000
Španija	1.803	1.851	41.796	46.000
Francija	887	752	30.028	29.000
Madžarska	550	568	11.800	11.000
Jugoslavija	3.137	3.159	87.616	86.680
Poljska	2.400	2.447	38.840	43.000—45.000
ZDA	12.525	12.903	499.596	500.000
Skupaj	58.980	58.938	1.817.801	1.818.180—1.850.180

V imenu japonskih hmeljarjev je prisotne pozdravil g. Koichi Hasegawa in dal krajše poročilo o hmeljski proizvodnji Japonske. Trenutno imajo 1.181 ha hmeljišč in pridelke 42.000 Ztr hmelja. Poleg lasne proizvodnje so tudi zelo pomembni uvozniki, med ostalimi tudi našega hmelja. Vendar zaradi pomanjkanja zemlje ne računajo s pomembnejšo širitvijo lastnih hmeljišč.

G. Standing (EWG), g. Riha (ČSSR) in g. Lux (Francija) so v svojih izvajanjih analizirali sedanje zelo ugodno stanje na hmeljskem tržišču. Do tega je lahko prišlo samo zato, ker se je ponudba hmelja končno izravnala s povpraševanjem, oz. ker zaradi Kollmana je tehnična komisija zasedala povpraševanje po hmelju celo presega ponudbo. To pa pomeni, da bi obratno že ena rekordna hmeljska letina lahko stanje bistveno spremenila. Skratka, za kakršnekoli pomembnejše odločitve glede ponovnega povečanja hmeljišč so potrebne še bolj podrobne analize in storiti moramo vse, da se polomu hmeljskega tržišča, kakršnega smo doživeli v bližnji preteklosti, v prihodnje zavestno izognemo.

V tem smislu je tudi izvenela ostra kritika g. Seebacherja (ZRN), ki jo je tudi naš delegat tov. Pirkmajer podprl, izrečena na račun ZDA. Hmeljske organizacije ZDA so namreč po nekih poročilih prav zaradi sedanjega hitrega porasta cen hmelja že začele razmišljati o tem, da bi prodajno kvoto hmelja povečale celo za 25%, kar bi praktično pomenilo povečanje hmeljišč za 3.000 ha. Predstavniki ZDA je obljubil, da bodo upoštevali sugestije kongresa IHB.

Zatem so predstavniki treh komisij IHB dali krajša poročila o delu v preteklem letu.

Tehnična komisija se je ukvarjala predvsem s problemi zaščite hmelja pred boleznimi in škodljivci, kar je izpričalo tudi njeno tokratno zasedanje. G. Paine (Anglija) je dal iniciativo, naj bi se tehnična komisija v naslednjem letu ukvarjala tudi s problemi energetike, konkretno z uvedbo novih energetskih virov pri sušenju hmelja kot npr. slama in podobno. Predlog je bil sprejet.

O delu znanstvene komisije je v odsotnosti njenega predstavnika dr. Wirowskega (Poljska) na kratko poročal g. Borde (NDR). Zadnje zasedanje te komisije je bilo v letu 1978 v Pulawy na Poljskem z glavno temo o problematiki zlahtnjenja hmelja, naslednje pa bo v letu 1980 v Colmaru v Franciji.

Predsednik ekonomske komisije IHB g. Broome je imel krajši povzetek dveh zasedanj te komisije, še zlasti pa se je zadržal na statistični obdelavi hmeljskega tržišča, ki jo je izdelal g. Standing (EWG). Kot rezultat dela te komisije je pripravljen predlog resolucije, ki bo predložena udeležencem na kraju zasedanja generalne skupščine.

Generalni sekretar IHB dr. Peter Pavlič je predložil obširno pismeno poročilo o aktivnosti IHB in njegovih komisij v preteklem letu. Ker je o večini problemov že bil govor, se naj tukaj iz poročila generalnega sekretarja omejim le na:

— pregled gibanja površin hmeljišč in proizvodnje hmelja članic IHB v času 1968–1978 (tabela 1),

— pregled površin in pridelka hmelja v IHB in v svetu v letih 1977 in 1978 (tabela 2),

— realizacijo finančnega predračuna za preteklo leto, ki izkazuje 4.680 dolarjev izdatkov in tako 355 dolarjev primanjkljaja, ki pa se v celoti pokriva iz obstoječe rezerve,

— finančni predračun za 1979./80. leto, ki izkazuje 4.120 dolarjev dohodkov in toliko izdatkov, zaradi česar se prispevek članic ne bo spremenil.

Realizacija finančnega predračuna za 1978/79 in predlog za leto 1979/80 sta bila soglasno potrjena.

Drugo leto bo kongres IHB zasedal od 13. do 16. 8. v Dresdenu. Karl Borde (NDR) je zato vse udeležence že sedaj povabil na kongres, kar je bilo sprejeto z aklamacijo (odobravanjem — op. ur.).

V nadaljevanju generalne skupščine je bilo podeljenih 27 odlikovanj »Hopfenorden«, od tega eno II. stopnje (K. Borde). Od Jugoslovancev sta tokrat bila odlikovana tov. Vladimir Birsa — Hmezad eksport-import Za-

lec in ing. Bogdan Panaotović — hmeljarski tehnolog pri Agrocooperativi Novi Sad.

Končno je na predlog predsednika ekonomske komisije g. Brooma bila soglasno sprejeta naslednja resolucija:

1. Od začetka 1979 se kaže zboljšanje tržišča za aromatičen in grenak hmelj, še zlasti pa za aromatične sorte hmelja.

2. Nekatere države imajo namen v nastali situaciji razširiti hmeljske površine.

3. V pivovarnah je tendenca, da v naslednjih petih letih povečajo potrošnjo predelane hmelja (ekstrakt — pelete) z namenom zmanjševanje dozacije na hektoliter piva.

V mislih na izredno težak položaj na hmeljskem tržišču po letu 1973, ki je bil izzvan s prekomernim povečanjem hmeljske proizvodnje, vztraja ekonomska komisija na tem, da se proizvajalci hmelja v naslednjih nekaj letih vzdržijo špekulativne širitve hmeljišč, ker bi to sicer lahko imelo zelo slab vpliv na hmeljsko tržišče v 1980. letu.

S tem je bilo zasedanje generalne skupščine zaključeno.

STROKOVNA EKSKURZIJA

Kakor je ob kongresih IHB že običaj, je prireditelj tudi tokrat za vse udeležence organiziral celodnevno strokovno ekskurzijo. Prek 200 km dolga pot nas je vodila skozi kmetijsko, krajinsko in zgodovinsko zelo zanimive kraje pokrajin Sussex in Kent. Med potjo smo si med ostalim ogledali tudi v svetovnem merilu enega najlepših dvorcev

Leeds Castle, nato pa obiskali dve hmeljarski farmi, in sicer: GUSHMERE COURT z 32 ha hmeljišč, ki je last družine Berry in PARSONAGE FARM, prav tako z 32 ha hmeljišč, last firme T. G. Redsell Ltd.

Obe farmi hmeljarita zelo intenzivno. Vođeča sorta je Golding (angleški), sledi ji Wye Northdoron in Wye Challenger, a ostale sorte zavzemajo le neznatne površine. Medvrstna razdalja je 3,20 m, v vrsti pa sadilna mesta na 1 m. Žičnice so višine 5 m. Napeljava vodil zemlje ne obdelujejo, ampak le občasno podrahljavajo. Plevela uničujejo s herbicidi (Gralo poševna in napeljava trt zelo precizna, moxone in Simazin) in tudi odvečne talne kakor tudi spodnje stranske poganjke uničujejo s kemičnimi sredstvi (mineralno olje in Gramoxone). Poraba mineralnih gnojil je relativno visoka in če je le možno trosijo tudi 3 tone sesekljanje slame po hektaru. Posebno pozornost poklanjajo rednemu dosajevanju praznih mest in izločanju vseh šibkih rastlin. Praznih mest tako v času vegetacije praktično ni. Hmeljišča so zdrava in zelo bujna. Pridelki so visoki, in sicer 21—25 q/ha, pa je zato umevno, da na obeh farmah daje hmelj glavni dohodek. So pa seveda proizvodni rezultati teh dveh hmeljskih farm tudi za angleške razmere precej nadpovprečni.

Za zaključek ekskurzije so udeleženci obiskali še centralne hmeljarne za področje Kent v Paddock Wood, kjer je tudi sedež angleške nacionalne hmeljarske organizacije »Hops Marketing Board«. Sama hmeljarna, s procesom dodelave in predelave hmelja vred, je sicer funkcionalno dobra, vendar

brez nekih posebnih kvalitet in novosti. Nedeljeno priznanje vseh udeležencev pa je veljalo organizaciji in sistemu dela Hops Marketing Boarda. Do tega zaključka so udeleženci lahko prišli na osnovi obširne informacije o delu te organizacije za ves čas od njene ustanovitve leta 1932 pa do danes.

KRATEK ZAKLJUČEK

Angleški hmeljarji so se tudi tokrat izkazali kot odlični organizatorji in gostitelji kongresa. Vsa zasedanja kongresa so potekala brezhibno in racionalno. Izredno dobra je bila tudi organizacija strokovne ekskurzije in tako so udeleženci lahko v zelo kratkem času dobili dokaj celovit pregled:

— visoke stopnje angleške hmeljarske proizvodnje,

— izredno visoke stopnje organiziranosti angleških hmeljarjev,

— zelo racionalnih tehnoloških postopkov pri obdelavi hmeljišč in končno

— načina s kakšno doslednostjo angleški hmeljarji dosajujejo vsa prazna mesta in nadomeščajo oslabele rastline. S tem dosegajo zelo dobro kondicijsko strukturo nasadov, kar je brez dvoma eden od bistvenih pogojev za doseganje tako dobrih pridelkov.

S kongresa smo se vrnilo polni koristnih vtisov in z enotno oceno, da je letošnji kongres IHB bil uspešen in da je v celoti dosegel svoj namen.

V. Molan

PREGLED POVRŠIN HMELJIŠČ ČLANIC IHB OD 1968. DO 1978. LETA V ha

Tabela 1

Leto	Belgija	ZRN	ČSSR	Anglija	Španija	Francija	Jugoslavija	Poljska	Leto	ZDA	NDR	Avstralija	Madžarska
1968	1.100	11.814	8.800	7.371	1.050	1.340	3.971	2.216					
1969	1.095	11.772	8.735	6.766	1.111	1.150	3.812	2.360					
1970	1.100	12.779	8.735	6.966	1.241	1.165	3.802	2.418	1970	11.210			
1971	1.140	15.361	8.895	7.032	1.412	1.144	3.796	2.554	1971	11.744	2.096	951	
1972	1.200	18.149	8.973	6.829	1.675	1.214	3.870	2.359	1972	12.019	2.104	954	
1973	1.220	20.039	9.001	6.769	1.890	1.249	4.012	2.386	1973	12.707	2.093	1.180	
1974	1.180	20.174	9.351	6.567	1.847	1.162	4.079	2.371	1974	13.181	2.144	1.211	
1975	1.060	20.210	9.659	6.379	1.841	1.146	3.829	2.300	1975	13.000	2.197	1.101	
1976	1.000	19.677	10.074	5.925	1.841	1.050	3.373	2.305	1976	12.505	2.130	1.086	480
1977	922	19.250	10.200	5.923	1.803	984	3.240	2.153	1977	12.344	2.175	1.085	501
1978	800	17.621	10.400	5.845	1.803	887	3.100	2.168	1978	12.525	2.104	915	550

PREGLED PRIDELKA HMELJA ČLANIC IHB OD 1968. DO 1978. LETA v ZTR/50kg

Leto	Belgija	ZRN	ČSSR	Anglija	Španija	Francija	Jugoslavija	Poljska	Leto	ZDA	NDR	Avstralija	Madžarska
1968	35.000	437.735	168.314	202.219	26.727	38.800	98.840	40.200					
1969	36.300	453.073	211.800	212.906	23.715	41.496	107.714	33.800	1969	378.255			
1970	35.500	534.731	209.367	240.481	29.556	40.470	109.760	48.600	1970	416.069			
1971	44.040	484.567	151.030	229.704	23.066	37.800	88.000	37.888	1971	451.787	44.301	38.561	
1972	38.400	604.814	214.000	178.218	41.349	37.340	98.233	50.300	1972	464.859	52.212	38.561	
1973	40.000	763.064	206.092	208.312	48.110	43.140	110.940	64.000	1973	496.207	50.796	44.224	
1974	45.600	667.147	151.174	204.058	53.174	41.146	104.204	50.920	1974	516.230	45.689	57.280	
1975	35.000	647.219	218.720	165.446	47.073	43.814	93.534	54.740	1975	500.000	57.278	48.000	
1976	35.000	567.747	194.227	159.473	51.206	34.724	86.000	50.840	1976	524.118	53.410	39.000	7.934
1977	34.869	738.736	244.240	144.662	40.942	34.287	89.710	49.480	1977	496.930	58.892	42.000	8.000
1978	27.482	604.960	201.757	187.470	41.796	30.029	86.560	38.820	1978	499.596	47.730	37.180	11.800

Dopisujte v naše glasilo!

	1977			1978		
	ha	Ø	50 kg	ha	Ø	50 kg
Avstralija	1.085	38,7	42.000	915	40,6	37.180
Belgija	922	37,8	34.869	800	34,3	27.482
ZRN	19.250	38,4	738.736	17.621	34,3	604.960
ČSSR	10.200	23,9	244.240	10.400	19,4	201.757
NDR	2.175	27,1	58.892	2.104	22,7	47.730
Anglija	5.923	24,4	144.662	5.845	32,1	187.470
Španija	1.803	22,7	40.942	1.803	23,2	41.796
Francija	984	34,8	34.287	887	33,9	30.029
Madžarska	501	16,0	8.000	550	21,5	11.800
Jugoslavija	3.240	27,7	89.710	3.100	27,9	86.560
Poljska	2.153	23,2	49.480	2.168	17,9	38.820
ZDA	12.344	40,3	496.930	12.525	39,9	499.596
IHB	60.580	32,7	1.982.748	58.718	30,9	1.815.180
Avstrija	98	26,0	2.550			
Romunija	1.100	16,0	17.600			
Švica	14	32,1	450			
Sovjetska zveza	11.300	19,4	220.000			
Kanada	326	27,9	9.110			
Nova Zelandija	191	21,4	4.094			
Japonska	1.287	35,5	45.740			
Argentina	340	15,2	5.200			
Sev. Afrika	124	14,5	1.800			
Ostale dežele	3.258	14,3	46.728			
Svet	78.618	29,7	2.336.020			

Kmetijska zadruga »Savinjska dolina«

Spodbuda za širjenje hmeljišč

Hmelj letnik 1979 je oddan Hmezad — eksportu-importu. V času ko to pišemo, še ne poznamo točnih količin o pridelku. Ocenjujemo, da smo v KZ pridelali okrog 850 ton hmelja. Če k temu prištejemo še škodo, ki jo je povzročila toča, bomo dosegli načrtovane količine, ki smo jih planirali spomladi.

Zadružni svet kmetijske zadruge Savinjska dolina je na svoji peti seji 8. 11. 1979 med drugim razpravljala tudi o predlogu odkupnih cen hmelja letnik 1979. Razmere na tržišču s hmeljem se zboljšujejo, zato računamo, da bo dosežena povprečna prodajna cena višja kot smo predvideli spomladi ob sklepanju pogodb. Da bi povečali interes za širjenje hmeljskih nasadov, je zadružni svet sklenil povečati pogodbeno ceno hmelja najmanj za toliko, kot nam trenutno dovoljujejo razmere oz. predvidevanja. Na seji so člani sveta tudi ugotavljali, da vsi zadružniki in hmeljarji ne vedo, kako se oblikuje prodajna cena hmelja Hmezadu. Zato so sklenili, da o tem napišemo v glasilu Hmeljar.

Že leta 1975 smo v okviru Poslovne skupnosti za hmeljarstvo Slovenije sklenili samoupravni sporazum. V tem sporazumu ugotavljamo, da je pri pridelovanju, dodelavi in prodaji hmelja udeleženi več partnerjev.

Vsak od njih prispeva h končni prodajni ceni svoj delež. Zaradi lažjega izračuna so ti deleži izraženi v odstotkih, in sicer:

1. Proizvajalci	91,2718 %
2. Hmezad eksport-import	6,3434 %
3. Inštitut za hmeljarstvo	2,1678 %
4. Poslovna skupnost za hmeljarstvo	0,1942 %
5. Združenje pivovarn	0,0228 %
Skupaj	100,0000 %

Kot proizvajalci se smatrajo organizacije združenega dela, v družbenem sektorju kombinati in družbena proizvodnja v okviru kmetijskih zadrug, pri nas pa kmetijska zadruga skupno s kmeti hmeljarji.

Na podlagi realiziranih cen iz predprodaje, prodaje v letošnjem letu in razmerja med

1. Proizvajalci	91,2718 % ali 94,92 din
2. Hmezad eksport-import	6,3434 % ali 6,60 din
3. Inštitut za hmeljarstvo	2,1678 % ali 2,26 din
4. Poslovna skupnost za hmeljarstvo	0,1942 % ali 0,20 din
5. Združenje pivovarn	0,0228 % ali 0,02 din
Skupaj	100,0000 % ali 104,00 din

Kot je bilo že omenjeno, nastopata v našem primeru kot proizvajalec hmeljar in zadruga. Delitev prodajne cene 95,20 din do Hmezada poteka dalje po pogodbi za proizvodnjo hmelja letnik 1979. Razlika med predvideno prodajno ceno do Hmezada in dejansko doseženo je torej 12,30 din. Po pogodbi za leto 1979 se višja dosežena cena deli v razmerju 85 : 15 v korist hmeljarja. To pomeni, da bo akontacijska cena za letnik 1979 višja za 10,46 din od pogodbeno predvidene.

AKONTACIJSKA CENA ZA LETO 1979 BO PO VRSTAH TOREJ NASLEDNJA:

I. vrsta 66,00 din + 10,46 din = 76,46 din
II. vrsta 65,00 din + 10,46 din = 75,46 din
III. vrsta 45,00 din + 10,46 din = 55,46 din
IV. vrsta 25,00 din + — = 25,00 din

Hmeljarstvo v Argentini

Še vedno je hmeljarstvo v Argentini razširjeno v dveh rajonih in to v Alto Valle in v Bolsonu. Strokovno ga uspešno vodi naš rojak dr. Leopold Leskovar. Večkrat je že obiskal svojo rodno domovino Slovenijo in ponesel sloves našega hmeljarstva in rezultate našega raziskovalnega dela tudi v Argentino. Med drugim je poskušal razširiti tudi sorto atlas. V Argentini so dosegaj gojili le sorto spalt. Nova situacija, ki jo je narekoval interes o rodnejših sortah in sortah z večjo količino alfa kislin, pa je sortni sestav popolnoma spremenila. Tako gojijo v Alto Valle predvsem ameriško sorto cascade, ameriško sorto late cluster in pride of ringwood. Atlas je razširjen na poskusnem posestvu pivovarne Quilmes in to na površini 2 ha. Letos ga bodo širili tudi nekateri hmeljarji. Atlas je za argentinske hmeljarje interesantna sorta, ker ima veliko količino alfa smol in dobro aromo, na žalost pa daje manjše pridelke kot druge sorte. Staro sorto spalt gojijo le na mali površini. Skrčili so jo zato, ker se je količina alfa kislin v tej sorti v zadnjih letih gojenja zelo zmanjšala. Ugodno kvaliteto je obdržala le še na nekaterih legah. Tudi v Bolsonu je spalt slabši in se njegova kvaliteta iz leta v leto slabša. V letu 1978 je imel še relativno visoko količino alfa kislin — povprečno 6,12 odstotka. V Bolsonu ga zamenjujejo s sorto brewers godl in deloma s sorto cascade. Ves pridelek hmelja v Alto Valle predelajo v pelete, večino pa tudi hmelj iz Bolsona. Proizvodnja argentinskega hmeljarstva služi predvsem argentinski proizvodnji piva, v zadnjih letih pa poskušajo precej uspešno tudi z izvozom hmelja v Brazilijo.

dinarjem in valutami, v katerih je hmelj prodan na tujem trgu, je Hmezad eksport-import izračunal letošnje povprečno prodajno ceno hmelja. Ta znaša trenutno 104 din za kilogram. Cena se bo lahko še spremenila, vendar upamo, da ne bo nižja, kvečjemu višja.

Iz povprečne prodajne cene lahko hitro izračunamo udeležbo za posameznega partnerja, če to ceno množimo z zgoraj navedenimi odstotki.

Tako je udeležba na prihodku letnika 1979 naslednja:

1. Proizvajalci	91,2718 % ali 94,92 din
2. Hmezad eksport-import	6,3434 % ali 6,60 din
3. Inštitut za hmeljarstvo	2,1678 % ali 2,26 din
4. Poslovna skupnost za hmeljarstvo	0,1942 % ali 0,20 din
5. Združenje pivovarn	0,0228 % ali 0,02 din
Skupaj	100,0000 % ali 104,00 din

K navedenim cenam pa je potrebno prišteti še 5 din; to je vrednost umetnih gnojil in vrvice, ki jih prejme hmeljar za vsak pridelan kilogram hmelja.

Zadružni svet kmetijske zadruge je na tej seji potrdil tudi končni obračun hmelja letnik 1978. Dosežena prodajna cena je znašala 75,68 din. Pri obračunu hmelja so hmeljarji dobili 55,93 din, 75 % od dosežene prodajne cene pa znaša 56,76 din; torej pripada hmeljarjem za leto 1978 še 0,83 za vsak kilogram oddanega hmelja.

Na seji je tekla tudi razprava o programu razvoja hmeljarstva v letu 1980 in srednje-ročnem programu do leta 1985. Člani sveta so se zavzeli za sestavo smelega programa širitve hmeljišč, tako da bi leta 1985 bili sposobni v kmetijski zadrugi »Savinjska dolina« pridelati 1.400 ton hmelja.

Ludvik Semprimožnik dipl. kmet. ing.